Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ.
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 264 (16187) | 1982 оной ноябриин 16, вторник | Сэн 3 мүнгэн.

Агууехэ Ленинэй хэрэгые үнэн сэхээр үргэлжэлүүлэгшэ, эб найрамдалай ба коммунизмын түлөө дүлэтэ тэмсэлшэ Леонид Ильич Брежневэй нэрэ совет хүнүүдэй болон түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэнэй зүрхэ сэдьхэлдэ хэтэдээ үлэхэл.

ЛЕОНИД ИЛЬИЧ БРЕЖНЕВЫЕ ХҮДӨӨЛҮҮЛГЭ

УЛААН ТАЛМАЙ ДЭЭРЭ БОЛОҺОН ШАНАЛАЛ ГАШУУДАЛАЙ МИТИНГ

Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй, уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэриг эрэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ямал ябуулагша, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Леонид Ильич Брежневые совет арад гүнэгты шаналал гашуудалтайгаар нобриин 15-да һүүлшынь замда удэшэбэ.

...Союзуудай байшангай колонно зал. Нүхэд Ю. В. Андропов, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громыко, Д. А. Кунаев, Г. В. Романов, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, В. В. Щербицкий, Г. А. Алиев, П. Н. Демичев, В. Н. Долгих, Т. Я. Киселев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, Э. А. Шеварднадзе, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, К. В. Русаков, хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ комиссиин гэшүүд, Мавзолейн түбэй трибунада гарана.

КПСС-эй ЦК-гай гэшүүд болон гэшүүндэ кандидадууд, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүд, СССР-эй болон РСФСР-эй Верховно Соведүүдэй депутадууд, партийна, совет ба нийтын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд, сэрэгэй начальнигууд, үйлэдбэрийн түрүүшүүл айлшадай трибунануудаа дээрэ зогсоно.

Л. И. Брежневэй хүдөөлүүлгэдэ ерэһэн гадаадын гүрэнүүдэй олон тоото айлшад эндэ бии.

Партийно-гүрэнэй иимэ делегацинууд байлсаба: НРБ-гэй—БКП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков (делегациие толгойлогшо), БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. Филиппов, БКП-гэй ЦК-гай гэшүүн, НРБ-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Д. Жулев, ВНР-эй — ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Я. Кадар (делегациие толгойлогшо), ВСРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ВНР-эй Президиумэй Түрүүлэгшэ П. Лошонци, ВСРП-гэй ЦК-гай гэшүүн, ВНР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Ш. Райнан; СРВ-гэй—КПВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СРВ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Чыонг Тинь (делегациие толгойлогшо), КПВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СРВ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министр Нгуен Ко Тхать, КПВ-гэй ЦК-гай гэшүүн, СРВ-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Динь Нью Лием; ГДР-эй — СЕПГ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Э. Хонеккер (делегациие толгойлогшо), СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Штоф, СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ГДР-эй Арадай палатын Түрүүлэгшэ Х. Зиндерман, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Г. Геттинг, СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СЕПГ-гэй ЦК-гай секретарь Г. Миттаг; КНДР-эй — ТПК-гай ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КНДР-эй Вице-Президент Пак Сен Чер (делегациие толгойлогшо), ТПК-гай ЦК-гай гэшүүн, КНДР-эй хэлхеэ холбооной министр, Корей-совет хани барисаанай бүлгэмэй түбэй правленийн түрүүлэгшэ Ким Ен Чхэ, ТПК-гай ЦК-гай гэшүүндэ кандидадууд—ТПК-гай ЦК-гай уласхоорондын таһагые даагшын орлогшо Киль Чэ Ген, КНДР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Квон Хи Ген; Кубын Республикын — Кубын Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Кубын Республикын Гүрэнэй Соведэй болон Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Фидель Кастро Рус (делегациие толгойлогшо), Кубын Компартиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, Кубын Республикын Гүрэнэй Соведэй ба Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор Рамиро Вальдес Менендес болон Карлос Рафаэль Родригес, Кубын Компартиин ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, Кубаһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Рене Анильо Капоте; ЛНДР-эй — НРПЛ-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЛНДР-эй Президент Суфануворг (делегациие толгойлогшо), НРПЛ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЛНДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Фуми Вонгвичит, НРПЛ-эй ЦК-гай гэшүүн, ЛНДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй уялганууд ыг дүүргэгшэ Кхамфай Буфа, НРПЛ-эй ЦК-гай гэшүүн, ЛНДР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Кхамта Дуангтхонгла; МНР-эй — МНРП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, МНР-эй Арадай Ехэ Хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал (делегациие толгойлогшо), МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ж. Батмунх, МНРП-гэй ЦК-гай гэшүүн, МНР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Д. Готов; ПНР-эй — ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Ярузельский (делегациие толгойлогшо), ПНР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. Яблоньский, ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПОРП-ын ЦК-гай секретарь Ю. Чирек; СРР-эй — РКП-гэй Генеральна секретарь, СРР-эй Президент Н. Чаушеску (делегациие толгойлогшо), РКП-ЦК-гай Политгүйсэдкомой гэшүүн, СРР-эй правительствын премьер-министр К. Дэскэлеску, РКП-гэй ЦК-гай Политгүйсэдкомой гэшүүндэ кандидат, СРР-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министр Ш. Андрей; ЧССР-эй — КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ЧССР-эй Президент Г. Гусак (делегациие толгойлогшо), КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, ЧССР-эй правительствын Түрүүлэгшэ Л. Штроугал, КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, КПЧ-гэй ЦК-гай секретарь В. Биляк, КПЧ-гэй ЦК-гай гэшүүн, ЧССР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Ч. Ловетинский; СФРЮ-гэй Президиумэй Түрүүлэгшэ П. Стамболич (делегациие толгойлогшо), СКЮ-гэй ЦК-гай Президиумэй Түрүүлэгшэ М. Рибичич, СКЮ-гэй ЦК-гай гэшүүн, СФРЮ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй союзна секретарь Л. Мойсов, СФРЮ-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд М. Друлович.

КНР-эй делегаци—Гүрэнэй Соведэй тусхайта түлөөлэгшэ, гэшүүн, КНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Хуан Хуа (делегациие толгойлогшо), КНР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Ян Шоучжэн, КНР-эй МИД-эй СССР-эй ба Зүүн Европын оронуудай таһагые даагша Ма Сюйшен, КНР-эй МИД-эй харюусалгата хүдэлмэриг лэгшэ Ван Цзиньцин эндэ байгаа.

Трибунануудта иимэ делегацинууд байба гэбэл: партиин Генеральна секретарь Ж. Марше түрүүтэй Франциин Коммунис партиин; партиин Генеральна секретарь Г. Холл түрүүтэй США-гай Коммунис партиин; партиин Түрүүлэгшэ Г. Мис түрүүтэй Германиин Коммунис партиин; партиин Генеральна секретарь А. Куньял түрүүтэй Португалиин Коммунис партиин; партиин Генеральна секретарь Э. Берлингуэр түрүүтэй Италиин Коммунис партиин; партиин ЦК-гай Генеральна секретарь Х. Флоракис түрүүтэй Грециин Коммунис партиин; партиин Генеральна секретарь Л. Корвалан түрүүтэй Чилиин Коммунис партиин; партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Р. Арисменди түрүүтэй Уругвайн Коммунис партиин; партиин Түрүүлэгшэ Ф. Мури түрүүтэй Австриин Коммунис партиин; партиин Генеральна секретарь Г. Макленнан түрүүтэй Великобританиин Коммунис партиин; партиин Генеральна секретарь М. О. Риордан түрүүтэй Ирландиин Коммунис партиин; партиин Генеральна секретарь У. Каштан түрүүтэй Канадын Коммунис партиин; партиин Түрүүлэгшэ Л. Ван Гейт түрүүтэй Бельгиин Коммунис партиин; партиин Түрүүлэгшэ И. Каяноя түрүүтэй Финляндиин Коммунис партиин; партиин Генеральна секретарь А. Маньен түрүүтэй Швейцариин ажалай партиин; партиин Түрүүлэгшэ Х. Шмитт түрүүтэй Баруун Берлинэй Социалис нэгэдэмэл партиин; партиин Түрүүлэгшэ П. Енсен түрүүтэй Даниин Коммунис партиин; партиин Түрүүлэгшэ Х. Клевен түрүүтэй Норвегиин Коммунис партиин; партиин правленийн Түрүүлэгшэ Р. Хагель түрүүтэй Швециин коммунистнууд гэжэ хүдэлмэришэнэй партиин; партиин Түрүүлэгшэ Э. Гасперони түрүүтэй Санмарикын Коммунис партиин; ЦК-гай Генеральна секретарь Ж. Хауи түрүүтэй Ливанай Коммунис партиин; партийн ЦК-гай Генеральна секретарь М. Вильнер түрүүтэй Израилиин Коммунис партиин; партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Х. Колле Куэто түрүүтэй Боливиин Коммунис партиин; партиин ЦК-гай Генеральна секретарь Р. Падилья түрүүтэй Гондурасай Коммунис партиин; партиин Генеральна секретарь Али Ята түрүүтэй Мароккын дэбжэлтын болон социализмын партиин; партиин Генеральна секретарь А. Вассало түрүүтэй Мальтын Коммунис партиин; партиин ЦК-гай Генеральна секретарь Р. Теодор түрүүтэй Гаитиин коммунистнуудай нэгэдэмэл партиин; партиин Генеральна секретарь М. Мабида түрүүтэй Урда Африкын Коммунис партиин; партиин Генеральна секретарь Ч. Джаган түрүүтэй Гайанын Арадай түрүү үзэлтэй партиин; партиин Нэгэдэхи секретарь М. Хармел түрүүтэй Тунисай Коммунис партиин; партиин Генеральна секретарь Нарсисо Иса Конде түрүүтэй Доминиканай Коммунис партиин; НДПА-гай ЦК-гай Генеральна секретарь, ДРА-гай Ревсоведэй Түрүүлэгшэ Б. Кармаль түрүүтэй Афганистанай Демократическа Республикын; ИСП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, Берховно арадай Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ, НДРП-гэй премьер-министр А. Н. Мухаммед түрүүтэй Иеменэй Арадай Демократическа Республикын; НРПК-гай ЦК-гай Генеральна секретарь, НРК-гай Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Хенг Самрин түрүүтэй Кампучиин Арадай Республикын; ПАСВ-ын Генеральна секретарь, САР-ай Президент Х. Асад түрүүтэй Сириин Араб Республикын; МПЛА — Ажалай партиин Түрүүлэгшэ, НРА-гай президент Ж. Э. Душ Сантуш түрүүтэй Ангольн Арадай Республикын; Сэрэгэй захиртаанай саг зуурын Соведэй Түрүүлэгшэ, Эфиопиин Ажалшадай партиие эмхидхэхэ комиссиин (КОПТЭ) Түрүүлэгшэ Менгисту Хайле Мариам түрүүтэй Социалис Эфиопиин; Национальна сүлөөрэлгын сандиниис фронтын национальна хүтэлбэриин гэшүүн, Национальна һэргээлгын правительствын хүтэлбэрилхы Соведэй координатор, революциин команданте Даниэл Ортега Сааведра түрүүтэй Никарагуагай Республикын; Конголезскэ Ажалай партиин Түрүүлэгшэ, НРК-гай президент Д. Сассу-Нгессо түрүүтэй Конгын Арадай Республикын; ФРЕЛИМО партиин Түрүүлэгшэ, Республикын Президент Самора М. Машел түрүүтэй Мозамбигай Арадай Республикын; Мали арадай демократическа холбооной (ДСМН) Генеральна секретарь, Республикын Президент М. Траоре түрүүтэй Малиин Республикын; Замбиин Национальна бүсэ даанхай байдалай нэгэдэмэл партиин (ЮНИП) Генеральна секретарь Х. Мулемба түрүүтэй Замбиин Республикын; Гвинейн ба Нөгөөн хушуута аралнуудай (ПАИГК) бүсэ даанхай байдалай африкан партиин саг үргэлжын секретарь Б. Кабрал түрүүтэй Гвиней-Бисау Республикын; Нөгөөн хушуута аралнуудай бүсэ даанхай байдалай африкан партиин национальна Соведэй политическэ комиссиин (ПАИКВ) гэшүүн, Национальна Арадай Ассамблейн Түрүүлэгшэ А. Дуарте түрүүтэй Нөгөөн хушуун гэдэг Республикын; партиин Генеральна секретарь, Бурундиин Национальна суглаанай Түрүүлэгшэ Э. Мвороха түрүүтэй Нэгэлэлэй болон национальна дэбжэлтын партиин (УПРОНА); партиин Генеральна секретарь Х. Мохи Эд-Дин түрүүтэй Египедэй национальна-түрүү үзэлтэй (зүүнэй) партиин; АНК-гай Президент О. Тамбо түрүүтэй Урда-Африкын национальна конгрессэй; СВАПО-гай Президент С. Нуйома түрүүтэй Баруун-Урда Африкын (СВАПО), Намибиин арадай эмхиин; партиин национальна соведэй секретарь Н. К. Кришнан түрүүтэй Индиин Коммунис партиин; партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Д. Нааме түрүүтэй Сириин Коммунис партиин; партиин ЦК-гай секретарь Манзурул Ахсан Хан түрүүтэй Бангладешэй Коммунис партиин; партиин Испаниин Коммунис партиин — партиин Генеральна секретариин орлогшо Х. Бальестерос Пулидо, партиин ЦК-гай гүйсэдкомой гэшүүн Ф. Ромеро Марин; Швециин коммунистнууд гэжэ зүүнэй партиин — партиие правленийн гүйсэдкомой гэшүүн Бу Хаммар; Колумбиин Коммунис партиин — партиин ЦК-гай гүйсэдкомой болон секретариадай гэшүүн М. Сепеда; партиин ЦК-гай Политкомиссиин гэшүүн Ананиас Майдана түрүүтэй Парагвайн Коммунис партиин; партиин ЦК-гай Политкомиссиин гэшүүн Марио Агиньяда Карранс түрүүтэй Сальвадорой Коммунис партиин; партиин ЦК-гай Генеральна секретариин орлогшо А. Дансоко түрүүтэй Сенегалай бүсэ даанхай байдалай ба ажалай партиин; Египедэй Коммунис партиин — партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн М. Кямель; Палестинын Коммунис партиин — партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Н. Аль-Ашхаб; партиин ЦК-гай секретариадай Түрүүлэгшэ М. Канэко түрүүтэй Японой Коммунис партиин; партиин ЦИК-гэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. Асуката түрүүтэй Японой социалис партиин, Мартиникскэ Коммунис партиин — партиин Политбюрогой гэшүүн Ф. Дюфеаль; Испаниин социалис хүдэлмэришэнэй партиин — партиин гүйсэдкомой гэшүүн Ф. Лопес Реаль; Бахрейнын Национальна сүлөөрэлгын фронтын — ФНО-гой хүтэлбэрилхы комителэй гэшүүн А. Махмуд; Мадагаскарай Хүгжэлтын сэрэгэй соведэй Түрүүлэгшэ Э. Рабеуни түрүүтэй Мадагаскарай; Гвинейн гүрэнэй — партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Премьер-Министр Л. Лансана Беавоги түрүүтэй Гвинейн; партиин Политбюрогой гэшүүн ФНО-гой ЦК-гай Саг үргэлжын секретариадай хүтэлбэрилэгшэ М. Ш. Мессадия түрүүтэй Алжирай Национально-сүлөөрэлгын фронтын партиин; Бенинэй Арадай революциин партиин — ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, национальна революционно түрүүлэгшын суглаанай түрүүлэгшын орлогшо, Р. Вилон Гезо түрүүтэй Бенинэй; бүгдэ арадай Сьерра-Леоне конгрессэй хүтэлбэрилхы Соведэй гэшүүн-ороной нэгэдэхи вице-президент С. Н. Коромо түрүүтэй Сьерра-Леонегэй;

Иимэ делегацинууд байлсаба гэбэл: ороной генерал губернатор байһан З. Коуэн түрүүтэй Австралиин; Президент Р. Кирхшлегер түрүүтэй Австриин; обороной министр Х. М. Вивот түрүүтэй Аргентиный, Премьер-Министр В. Мартенсон түрүүтэй Бельгиин; Иоанн Павел II папын түлөөлэгшэ Дж. Б. Марини-Беттоло түрүүтэй Ватиканай; гадаадын хэрэгүүдэй министр Ф. Пим түрүүтэй Великобританиин; гадаадын хэрэгүүдэй министр Х. Самбрано Веласко түрүүтэй Венесуэлын; вице-президент В. Рамсаруп түрүүтэй Гайанын; ФРГ —Федеральна Президент К. Карстенс, вице-канцлер ба гадаадын хэрэгүүдэй министр Г. -Д. Геншер; генерал-губернатор П. Скун түрүүтэй Гренадын; Премьер-Министр А. Папандреу түрүүтэй Грециин; принц Хенрик түрүүтэй Даниин; республикын Президент Канаан Банана түрүүтэй Зимбабвиин; Президентын туһалагша Мамдух Салем түрүүтэй Египедэй; Премьер-Министр Индира Ганди түрүүтэй Индиин; вице-президент А. Малик түрүүтэй Индонезиин; Премьер-Министр М. Бадран түрүүтэй Иорданиин, вице-президент Т. Мааруф түрүүтэй Ирагай; президент П. Хиллери түрүүтэй Исландиин; гадаадын хэрэгүүдэй министр Х. П. Перес-Льорка түрүүтэй Испаниин; сенадай түрүүлэгшэ А. Фанфани түрүүтэй Италиин; Президент А. А. Салех түрүүтэй Неменэй Араб Республикын; Премьер-Министр П. Э. Трюдо түрүүтэй Каналын; гадаадын хэрэгүүдэй министр Р. Лж. Оуко түрүүтэй Кениин; Президент С. Киприану түрүүтэй Кипрэй; Премьер-Министрэй орлогшо Э. Сенхоньо түрүүтэй Лесотын; СНЛАД-ай Революционно хүтэлбэриин гэшүүн А. С. Джеллуд түрүүтэй Ливиин, правительствын Түрүүлэгшын орлогшо, гадаадын хэрэгүүдэй министр К. Флеш түрүүтэй Люксембургын; Президент Агата Барбара түрүүтэй Мальтын; үг залгамжалһан принц Сиди Мохаммед түрүүтэй Мароккын; Национальна конгрессэй сенадай Ехэ комиссиин түрүүлэгшэ Мигель Гонсалес Авелар түрүүтэй Мексикын; элүүрые хамгаалгын министр, хүгжэлтын булгэм байгуулха национальна комиссиин Түрүүлэгшэ майор М. А. Джермакое түрүүтэй Нигерэй; вице-президент А. Эквауме түрүүтэй Нигериин; ороной Премьер-Министрэй орлогшо Г. Ван Аардене түрүүтэй Нидерландын; уг залгамжалһан хаан шэрээтэ Харальд түрүүтэй Норвегиин; ороной Президент Зия-Уль-Хак түрүүтэй Пакистанай; гадаадын хэрэгүүдэй министр В. Футчер Перейра түрүүтэй Португалиин; капитан-регентнүүд М. Гобби Л. Барулли түрүүтэй Санмарикын; США-гай вице-президент Дж. Буш, гүрэнэй секретарь Дж. Шульц; вице-президент А. Джумбе түрүүтэй Танзаниин; Премьер-Министр Б. Улусу түрүүтэй Турциин; вице-президент П. Муванга түрүүтэй Угандын; экологиин болон тубхинүүлэн нютагжуулгын министр, Ехэ Манилын ахамад губернатор Н. Маркос түрүүтэй Филиппинын; Президент М. Койвисто түрүүтэй Финляндиин; Премьер-Министр П. Моруа түрүүтэй Франциин; вице-президент П. Обер түрүүтэй Швейцариин; Швециин — принц Бертиль, Премьер-Министр У. Пальме; гадаадын хэрэгүүдэй министр Шаху Хамид түрүүтэй ШриЛанкагай; Премьер-Министр Д. Судзуки түрүүтэй Японой.

Бразилиин — СССР-тэ байдаг элшэн сайд Сизнинио Понтес Ногейра; Ботсванын — Лондондо ба Москвада байдаг элшэн сайд С. А. Мпучане; Бирмын — элшэн сайд У. Чжо Кин; Исландиин — элшэн сайд Х. Крейер; Иранай — Президентын тусхай түлөөлэгшэ Мир Салим; Камерунай — хүдөө ажахын министр С. Эбуа; Колумбиин — ООН-дохи ороной саг үргэлжын түлөөлэгшэ элшэн сайд Ч. Сэмпер гэгшэдһээ бүридэһэн делегацинууд эндэ байба.

ООН-ой Генеральна секретарь Х. Перес де Куэльяр, ЮНЕСКО-гэй Генеральна директорэй Нэгэдэхи орлогшо Бекри, ООП-ой гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Я. Арафат трибунада байба.

Дипломатическа корпусой гэшүүд байлсаа.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Ю. В. Андропов шаналал гашуудалай митинг нээбэ.

• • •

Ю. В. АНДРОПОВОЙ хэлэһэн үгэ

Нүхэдүүд!

Манай партида, манай арадта, бүхы түрүү хүн түрэлтэндэ ехэ гэлтэ болобо. Манай Эхэ ороной алдарта хубүүн, дүлэтэ марксист-ленинец, Коммунис парти болон Совет гүрэнэй элитэ ехэ хүтэлбэрилэгшэ, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй гайхамшагта ажал ябуулагша, эб найрамдалай ба арадуудай хани барисаанай түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ Леонид Ильич Брежневые һүүлшынь замда мүнөөдэр үдэшэжэ байнабди. Леонид Ильичэй бүлэдэ, дүтынь хүнүүдтэ гүнзэгы ехэ шаналал гашуудалаа нэн түрүүн мэдүүлхыемни зүбшөөгыт.

Леонид Ильич Агууехэ Октябриин туйлалтануудые бэхижүүлхын түлөө, Ленинэй захяа заабаринуудые бэелүүлхын түлөө, манай орон дотор социализм байгуулхын түлөө, тэрэнэй эрхэ сүлөөгэй ба бүсэ даанхай байдалай түлөө совет арадай шэн зоригто тэмсэлэй жэлнүүдтэ урган гараһан, хатуужаһан политическэ хүтэлбэрилэгшэдэй тоодо ороно.

Хүдэлмэришэн болон сэрэгшэ, элитэ ехэ эмхидхэлшэ болон сэсэн мэргэн политическэ ажал ябуулагша Леонид Ильич Брежнев ами наһанаараа арад зонтоёо таһаршагүй холбоотой байгаа. Тэрэнэй бүхы ажабайдал болон ажал ябуулга ажалша хүнэй аша туһада алба хэлгэдэ зорюулагданхай байгаа. Уран хурса бүхы бэлиг шадабаряа, бүхы асари ехэ эршэ хүсэеэ тэрэ хүгжэлтэ түгэс социализмын общество, эрхэ сүлөөгэй ба социальна үнэн байдалай, ажалша хүнүүдэй аха нүхэсэлэй общество байгуулха хэрэгтэ элсүүлэн зорюулаа.

Партийна ба гүрэнэй хүтэлбэриин дээдэ тушаалнуудта хүдэлхэ үедэнь Леонид Ильич Брежневэй ажал ябуулга манай парти болон ороной түүхын тон шухала ye саггай холбоотой байгаа. Тэрэнэй хүтэлбэри доро ажалша хүн тухай, арад зоной һуудал байдалые улам һайжаруулха тухай саг үргэлжын анхарал ороллогоор нэбтэрһэн партийн политика зохёон хараалагдажа, бодото дээрэнь залан сэхээр бэелүүлэгдээ, партийна ба гүрэнэй ажабайдалай ленинскэ ёһо гуримууд, эбтэй эетэй, хамтын хүдэлмэриин таарамжатай һайн оршон байдал батаар тогтоогдоо.

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

Коммунис партиин ба совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд Л. И. Брежневэй бэетэй хуурсаг үргөөд ябана.

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

КПСС-эй Центральна Комитедэй Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Леонид Ильич Брежневэй наһа баража, манай орондо тохёолдоһон ехэ үйдхар гашуудалые гүнзэгы сэдьхэлһээ шаналжа байнаһаа КПСС-эй Буряадай областной комитет, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум болон Министрнүүдэй Совет республикынгаа коммунистнуудай, комсомолшуудай ба бүхы ажалшадай үмэнэһөө мэдүүлнэ.

Бүхы совет арадай шаналал гашуудалые хубаалдажа, Буряадай коммунистнууд, бүхы ажалшад Леонид Ильич Брежневэй ами наһанайнгаа һүүлшын час болотор бэелүүлһэн партийн дотоодын болон гадаадын политикые бүримүһэн дэмжэжэ, Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедые, тэрэнэй Политбюрое бүри нягтаар тойрон жагсажа, КПСС-эй XXVI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлхын тула хүсэлэл оролдолгонуудаа арьбадхан элсүүлхэ, манай агууехэ Эхэ ороной арадуудай хани барисаае улам эдэбхитэйгээр бэхижүүлхэ юм гэжэ КПСС-эй ленинскэ Центральна Комитедые, Совет правительствые найдуулна.

КПСС-эй БУРЯАДАЙ ОБКОМ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ

БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ

ЛЕОНИД ИЛЬИЧ БРЕЖНЕВЫЕ ХҮДӨӨЛҮҮЛГЭ

УЛААН ТАЛМАЙ ДЭЭРЭ БОЛОҺОН ШАНАЛАЛ ГАШУУДАЛАЙ МИТИНГ

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

Леонид Ильич Брежнев хадаа бата эб найрамдалай, арадуудай хоорондохи амгалан ёһоной харилсаанай түлөө элитэ ехэ тэмсэлшэ болоҗо, арадуудай дурасхаалда хэтэдээ үлэхэ юм. Уласхоорондын шахардуу байдалые һуларуулхын түлөө, ядерна дайнай аюулһаа хүн түрэлтэнние аршалан абархын түлөө, социалис хани харилсаата оронуудай жагсаалые, улаасхоорондын коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлые бэхижүүлхын түлөө тэрэ залан сэхээр, бүхы зүрхэ сэдьхэлэйнгээ абьяасаар тэмсэдэг байгаа.

Нүхэдүүд! Энэ ташуудалта үедэ Леонид Ильич Брежневтэй хахасахадаа, Леонид Ильич Брежневэй аша үрэтэй үүргэ нүлөөн доро зохёогдожо абтаһан дотоодын болон гадаадын политикын тэрэ стратегическэ харааа шэглэлые бодото дээрэнь эрид шууд, залан сэхээр бэелүүлхые шиидэнхэй байһан тухайдаа манай бүхы парти, тэрэнэй Центральна Комитет мэдүүлнэ.

Партияа, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедые ба тэрэнэй хамтын хүтэлбэрине бүри нягтаар тойрон жагсажа, партнин политикые дэмжэжэ байһан тухайдаа, тэрэндэ хизааргүй этигэл найдалтай байһан тухайдаа совет хүнүүд мэдүүлнэ.

Арад зоной һуудал байдалые саашадаа улам һайжаруулхын, совет обществын демократическа үндэнэ һууринуудые хүгжөөхын, ороной экономическа ба оборонно хүсые бэхижүүлхын, СССР-эй аха дүү арадуудай хани барисаае батадхахын тула парти шухала хэрэгтэй бүхы юумэ саашадаашье хэхэ байна. КПСС-эй Центральна Комитет партинин XXVI съездын шиидхэбэринүүдые, совет арадай хүсэл эрмэлзэлые бодото дээрэнь хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэл.

Нинтын уг зорилгонууд ба суртал һургаалнуудай түлөө тэмсэлдэ социалис түрэнүүдэй агууехэ хани харилсаанай жагсаалые, бүхы дэлхэйн коммунистнуудай зэргэнүүдэй нэгэдэлые саашадань бэхижүүлхын тула бидэ бүхы юумэ хэхэбди. Колониальна дарлалта мүлжэлгэһөө сүлөөлэгдэһэн оронуудтай, национальна бэеэ даа-һан ба социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө арадуудай тэмсэлтэй манай һаналаа нэгэдэлые, манай харилсаа холбоое бидэ нанҗнаар сахин хүгжөөхэбди. Эб найрамдалай түлөө, уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулхын түлөө тэмсэлэй хэрэгтэ бидэ хододоо үнэн сэхэ байхабди.

Уласхоорондын орёо түгшүүрилтэй оршон байдалда, арадуудые дайсан харша, сэрэгэй хёмороо зүришэлдөөнэй замда түлхижэ оруулхые империализмын хүсэнүүдэй һэдэжэ байхада, парти болон түрэн манай Эхэ ороной ажабайдалай аша туһые хэлбэришэгүйгөөр сахин хамгаалха үндэр ехэ һэримжэтэй, эзэрхэг түрнмхэй ябуулга хэхэ али бүхы һэдэлгэдэшанга харюу сохилто үгэхөөр бэлэн байха юм. Тэдэнэр арадуудай аюулгүй байдалай түлөө тэмсэлдэ хүсэлэл оролдолгонуудаа арьбадхаха, дэлхэйн эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдтэй харилсаа холбоогоо бэхижүүлхэ байна. Дуратай байгаа һаань, ямаршье түрэнтэй үнэн сэхэ, али тэгшэ өрхэтэй, али алиндань ашатай туһатай харилсаа холбоо тогтоохоор хододоо бэлэмди.

Социалис оронуудай ажалшадай, аха дүү партинуудай, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө бүхы тэмсэлшэдэй манай партитай, совет арадтай һаналаа нэгэдэжэ, дэмжэжэ байһыень эдэ гашуудалта үдэрнүүдтэ онсо ехэ хүсэтэйгөөр мэдэрбэбди. Энээнэйнь түлөө тэдэнэртэ баяр баясхалан хүргэнэбди. Эдэ үдэрнүүдтэ Леонид Ильич Брежневэй дурасхаалые ёһолон хүндэлһэн бүхы түбинүүдэй олон тоото оронуудай правительствануудта, арадуудта мүн лэ талархажа байһанаа мэдүүлнэбди.

Нүхэдүүд! Леонид Ильич Брежневэй бүхы ами наһаяа зорюулһан хүдэлмэришэй ангинин, ажалша арадай хэрэгтэ, коммунизмын ба эб найрамдалай хэрэгтэ алба хэхэ гээшэ тэрэнэй бүхы ажал ябуулгын үндэр дээдын уг зорилго, удха шанар байгаа, саашадаашье байха юм гэжэ Советскэ Союзай Коммунис парти батаар мэдүүлнэ.

Хахасаял даа, хүндэтэ Леонид Ильич! Арюун нангин дурасхаалшни бидэнэй зүрхэ сэдьхэлдэ хөзөөдэшье залирхагүйл. Шинии хэрэг манай парти болон арадай амжалта туйлалтануудта үргэлжэлүүлэгдэхэл!

* * *

Леонид Ильич Брежневэй дурасхаалда зорюулагдаһан шаналал гашуудалай митинг нээгдэбэ гэжэ соносхогдоно.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр Советскэ Союзай Маршал Д. Ф. Устиновта үгэ үгтэнэ.

Д. Ф. УСТИНОВАЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Бидэнэргээ бултандамнай хүшэр хүндэ саг ерэжэ, гүнзэгы ехэ гашуудалда ороод байнабди. Манай нүхэр болон дайшалхы хани — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ, СССР-эй Оборонын Соведэй Түрүүлэгшэ, Советскэ Союзай Маршал Леонид Ильич Брежнев бидэнэрнээ холодон ошобо.

Леонид Ильич Брежневэй ехэ ба толотомо хурса бүхы ажаябадал арад зондоо, Коммунис партидаа, Совет түрэндөө сүм зорюулагдаһан байгаа. Үнэн сэхэ ленинец, ёһотойл коммунист, бодото патриот болон интернационалист ямараар ажаһууха, ажаллаха ёһотойб гэжэ тэрэнэй ажабайдал бүхы совет хүнүүдтэ хододоо гэршэ жэшээ болохо зэргэтэй.

Леонид Ильич Брежнев шахардуу байдалые һуларуулхын түлөө элитэ ехэ ажал ябуулга, эб найрамдалай түлөө эсэшэ сусашагүй, нугаршагүй зоригтой тэмсэлшэ мүн гэжэ хүн түрэлтэнэй арюун һайхан дурасхаалда хэтэдээ үлэхэл.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай түрүүшын жэжэ байһан тухайдаа, тэрэндэ хизааргүй этигэл найдалтай байһан тухайдаа совет хүнүүд мэдүүлнэ.

Арад зоной һуудал байдалые саашадаа улам һайжаруулхын, совет обществын демократическа үндэнэ һууринуудые хүгжөөхын, ороной экономическа ба оборонно хүсые бэхижүүлхын, СССР-эй аха дүү арадуудай хани барисаае батадхахын тула парти шухала хэрэгтэй бүхы юумэ саашадаашье хэхэ байна. КПСС-эй Центральна Комитет партинин XXVI съездын шиидхэбэринүүдые, совет арадай хүсэл эрмэлзэлые бодото дээрэнь хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэл.

Нүхэдүүд! Энэ ташуудалта үедэ Леонид Ильич Брежневтэй хахасахадаа, Леонид Ильич Брежневэй аша үрэтэй үүргэ нүлөөн доро зохёогдожо абтаһан дотоодын болон гадаадын политикын тэрэ стратегическэ харааа шэглэлые бодото дээрэнь эрид шууд, залан сэхээр бэелүүлхые шиидэнхэй байһан тухайдаа манай бүхы парти, тэрэнэй Центральна Комитет мэдүүлнэ.

Партияа, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедые ба тэрэнэй хамтын хүтэлбэрине бүри нягтаар тойрон жагсажа, партнин политикые дэмжэжэ байһан тухайдаа, тэрэндэ хизааргүй этигэл найдалтай байһан тухайдаа совет хүнүүд мэдүүлнэ.

Арад зоной һуудал байдалые саашадаа улам һайжаруулхын, совет обществын демократическа үндэнэ һууринуудые хүгжөөхын, ороной экономическа ба оборонно хүсые бэхижүүлхын, СССР-эй аха дүү арадуудай хани барисаае батадхахын тула парти шухала хэрэгтэй бүхы юумэ саашадаашье хэхэ байна. КПСС-эй Центральна Комитет партинин XXVI съездын шиидхэбэринүүдые, совет арадай хүсэл эрмэлзэлые бодото дээрэнь хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэл.

Нинтын уг зорилгонууд ба суртал һургаалнуудай түлөө тэмсэлдэ социалис түрэнүүдэй агууехэ хани харилсаанай жагсаалые, бүхы дэлхэйн коммунистнуудай зэргэнүүдэй нэгэдэлые саашадань бэхижүүлхын тула бидэ бүхы юумэ хэхэбди. Колониальна дарлалта мүлжэлгэһөө сүлөөлэгдэһэн оронуудтай, национальна бэеэ даа-һан ба социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө арадуудай тэмсэлтэй манай һаналаа нэгэдэлые, манай харилсаа холбоое бидэ нанҗнаар сахин хүгжөөхэбди. Эб найрамдалай түлөө, уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулхын түлөө тэмсэлэй хэрэгтэ бидэ хододоо үнэн сэхэ байхабди.

Уласхоорондын орёо түгшүүрилтэй оршон байдалда, арадуудые дайсан харша, сэрэгэй хёмороо зүришэлдөөнэй замда түлхижэ оруулхые империализмын хүсэнүүдэй һэдэжэ байхада, парти болон түрэн манай Эхэ ороной ажабайдалай аша туһые хэлбэришэгүйгөөр сахин хамгаалха үндэр ехэ һэримжэтэй, эзэрхэг түрнмхэй ябуулга хэхэ али бүхы һэдэлгэдэшанга харюу сохилто үгэхөөр бэлэн байха юм. Тэдэнэр арадуудай аюулгүй байдалай түлөө тэмсэлдэ хүсэлэл оролдолгонуудаа арьбадхаха, дэлхэйн эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдтэй харилсаа холбоогоо бэхижүүлхэ байна. Дуратай байгаа һаань, ямаршье түрэнтэй үнэн сэхэ, али тэгшэ өрхэтэй, али алиндань ашатай туһатай харилсаа холбоо тогтоохоор хододоо бэлэмди.

Социалис оронуудай ажалшадай, аха дүү партинуудай, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө бүхы тэмсэлшэдэй манай партитай, совет арадтай һаналаа нэгэдэжэ, дэмжэжэ байһыень эдэ гашуудалта үдэрнүүдтэ онсо ехэ хүсэтэйгөөр мэдэрбэбди. Энээнэйнь түлөө тэдэнэртэ баяр баясхалан хүргэнэбди. Эдэ үдэрнүүдтэ Леонид Ильич Брежневэй дурасхаалые ёһолон хүндэлһэн бүхы түбинүүдэй олон тоото оронуудай правительствануудта, арадуудта мүн лэ талархажа байһанаа мэдүүлнэбди.

Нүхэдүүд! Леонид Ильич Брежневэй бүхы ами наһаяа зорюулһан хүдэлмэришэй ангинин, ажалша арадай хэрэгтэ, коммунизмын ба эб найрамдалай хэрэгтэ алба хэхэ гээшэ тэрэнэй бүхы ажал ябуулгын үндэр дээдын уг зорилго, удха шанар байгаа, саашадаашье байха юм гэжэ Советскэ Союзай Коммунис парти батаар мэдүүлнэ.

Хахасаял даа, хүндэтэ Леонид Ильич! Арюун нангин дурасхаалшни бидэнэй зүрхэ сэдьхэлдэ хөзөөдэшье залирхагүйл. Шинии хэрэг манай парти болон арадай амжалта туйлалтануудта үргэлжэлүүлэгдэхэл!

* * *

Леонид Ильич Брежневэй дурасхаалда зорюулагдаһан шаналал гашуудалай митинг нээгдэбэ гэжэ соносхогдоно.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр Советскэ Союзай Маршал Д. Ф. Устиновта үгэ үгтэнэ.

А. П. АЛЕКСАНДРОВАЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Мүнөө үе сагай элитэ ехэ политическэ ажал ябуулгаша, эб найрамдалай түлөө, арадуудай зол жаргалай түлөө тэмсэлшэ Леонид Ильич Брежневэй наһа барааһан ушарһаа совет эрдэмтэд бүхы арадтайгаа хамта гүнзэгы гашуудалда оронхой. Үйлэдбэринии ашаг үрые дээшэлүүлхын түлөө, экономикые хурдан түргэн хүгжэлтын замда гаргахын тула мүнөө үе сагай эрдэм наукые үргэнөөр ашаглаха, имагтал энэ аргаар манай орондо шэнэ обществые, хүгжэлтэ түгэс социализмын обществые эмхидхэжэ болохо гэжэ агууехэ Ленин шэнии Леонид Ильич тоолодог байгаа.

Гол болон хамһабарнин шэнжэлгэнүүдэй хоорондохи шухала харилсаа тэнсүүрине тэрэ гүнзэгыгөөр, тон зүбөөр сэгнэдэг, эрдэм наукын шэнэ шэглэлнүүдые хүгжөөхэдэ ехэ туһа хүргэдэг һэн.

Советскэ Союзай элшэ хүсые байгуулгада болон хүгжөөлгэдэ, манай Эхэ ороной удаан саг соо хүгжэлтын үедэ эдэ хоолой, промышленна болон хүдөө ажахын түүхэй эдэй талаар асуудалнуудые шиидхэлгэдэ Леонид Ильич гайхамшаг ехэ ажал ябуулгаяа зорюулаа. Тэрэнэй хүтэлбэри доро партинин Центральна Комитет манай ороной экономическа болон оборонно хүсэ шадалые хэдэн оло дахин ехэ болгожо шадаа, энэ бүхы хүсэ шадалые хүн түрэлтэнэй эгээ шухала зорилгодо — уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые һуларуулгада, амгалан байдал сахиха хэрэгтэ шэглүүлээ.

Леонид Ильичые эб найрамдалай, амгалан байдалай түлөө, буу зэбсэг хуряахын түлөө тэмсэлшэ гэжэ түби дэлхэйн бүхы хүн зон мэдэдэг. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эгээн лэ эхинһээнь Илалтын үдэр хүрэтэр Леонид Ильич фронтдо ябаа. Ямар ехэ һандарал зоболон арадуудта дайн сэрэг асарнаб гэжэ өөрөө харааа, газар дэлхэй дээрэ амгалан байдал сахиха гээшэ бүхы арадуудай эгээ шухала зорилго гэжэ өөрынгөө дүршэлһөө этигээ. Асари ехэ хүсэ шадалаа, өөрынгөө коммунис хатуу зоригые Леонид Ильич амгалан байдал сахиха хэрэгтэ зорюулдаг байгаа.

Манай арад зоной баян дэлгэр байдал тухай Леонид Ильич эсэшэ сусашагүйгөөр оролдодог байгаа. СССР-эй шэнэ Конституциие зохёохо үедэ тэрэнэй шухала заабаринууд социалис демократние хүгжөөхэ хэрэгтэ гайхамшагта ехэ һайн нүлөө үзүүлнэн юм.

Ленинэй агууехэ хэрэгые үнэн сэхээр үргэлжэлүүлэгшэ Леонид Ильич марксистско-ленинскэ теоринин хүгжэлтэдэ зохёохы ехэ хубитаяа оруулаа. Энэ. габьяануудыень тэмдэглэжэ, СССР-эй Наукануудай академи Леонид Ильичтэ өөрынгөө дээдэ шагнал — Карл Марксын нэрэмжэтэ алтан медаль олгоһон байна.

Леонид Ильичэй бүхы үшэр ёһо мэдэхэ наһанинь Октябринин һуулдэ үнгэрөө. Ажабайдалайнь һургуули хүшэр хүндэ һэн, тингэбэшье өөрсэ шухаг бэлиг шадабаринь, арад зондо түшэглэдэг байһанинь ажабайдалай энэ гайхамшаг замда гаргаа, энэ замынь бүхыдөө арад зоной аша туһада зорюулагдаа.

Леонид Ильичтэй сэдьхэл зүрхөө үбдэн хахасажа байхадаа, совет эрдэмтэд түрэл Коммунис партинингаа Центральна Комитедые тойрон, жагсаалнуудаа бэхижүүлжэ, Леонид Ильичэй захин үрэалһанай ёһоор манай Эхэ ороной дэбжэлтые хангахын тула эрдэм болон техникын бүхы шэглэлнүүдтэ бүри эдэбхитэйгээр, эмхитэйгээр хүдэлхэбди гэжэ уялгаяа ойлгоно!

* * *

Москвагай тоо бүридхэлгын-аналитическэ машинануудые бүтээдэг заводой шлиф-овщик В. В. Пушкарев үгэ хэлэбэ.

В. В. ПУШКАРЁВОЙ хэлэһэн үгэ

Нүхэдүүд!

Манай зүрхэ сэдьхэл гүн гүнзэгы шаналал гашуудалаар дүүрэнхэй. Бүхы совет арадтала хамта ажалша Москва Ленинэй агууехэ хэрэгые үнэн сэхээр үргэлжэлүүлэгшэ, эб найрамдалай ба коммунизмын түлөө дүлэтэ тэмсэлшэ Леонид Ильич Брежневые һүулшынь замда үдэшэжэ байна.

Бүхы наһаяа, асари ехэ ажалаа партинин агууехэ хэрэгтэ, арад зоной зол жаргалай түлөө тэмсэлдэ сүм зорюулһан үнэ наһа барааа гэжэ мэдэрхэдэ тон гашуудалтай.

Өөрынгөө ажалай намтарые заводой дохёогоор, хүдэлмэришэн болоҗо эхилһэн Леонид Ильич хүдэлмэришэн ангида, бүхы ажалшадта бүхы талаараа хододоо дүтэ байһан, тэдээнтэй таһаршагүй амин шухала холбоотой байһан юм.

Совет хүнүүд үнэн зүрхэнэй, хани халуун нинаг дуураараа Леонид Ильичтэ харюусадаг, тэрэнние айхабтар ехээр хүндэлдэг, хизаарланагүйгөөр этигэдэг байһан юм. Тэдэ коммунис байгуулалтынгаа, Эхэ ороной-гоо хүсэ шадалые бэхижүүлгын бүхы амжалтануудые Леонид Ильич Брежневэй нэрэтэй, тэрэнэй партийна болон гүрэнэй ажал ябуулгатай, КПСС-эй болон Совет гүрэнэй политическэ харааа шугамые зохёон табилга болон бэелүүлгэдэ тэрэнэй шэглүүлхы сэхэ хабаадалгатай холбохол ёһоороо холбодог байгаа.

Парти болон гүрэнэй дээдын тушаалнуудта байхадаа, Леонид Ильич хорин табан жэлһээ үлүү саг соо манай агууехэ Эхэ ороной нинслэлдэ ажаһуугаа, ажаллаа. Тэрэ Москвада, тэрэнние эрхим жэшээтэ коммунис хото болголгодо ехэ анхаралаа саг үргэлжэ, хандуулдаг, ажалша коллективүүдтэ ябадаг, москвагайхидтай үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэдэг, тэдэнэй ажал болон ажабайдалай эрхэ байдал һайжаруулха тухай эсэгэ ёһоор анхардаг байһан юм. Леонид Ильич нинслэл хотын партийна организациһаа КПСС-эй съездүүдэй делегадаар нэгэнтэ башэ һунгагдаһан, удаан саг соо СССР-эй болон РСФСР-эй Верховно Соведүүдтэ москвагайхидай түлөөлһэн депутат байгаа.

Леонид Ильичэй Бауманска һунгуулиин округһоо РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгагдаха үедэнь тэрэнэй этигэмжэтэ нюур байха хүндэ намда тудаһан байгаа. Хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые, һунгагшадай захяануудые зүрхэ сэдьхэлдээ тон дүтөөр хүлеэн абадаг, тэрээнтэй уулзаһан хүн бүхэндэ ямар өө халуун дулаанаар хандадаг байгааб гэжэ би һайн мэдэнэб.

Леонид Ильичэй наһа баралта парти болон Совет гүрэндэ хэмжээлэшэгүй ехэ хэнһөө хөөрэлдэдэг, тэдэнэй ажал болон ажабайдалай эрхэ байдал һайжаруулха тухай эсэгэ ёһоор анхардаг байһан юм. Леонид Ильич нинслэл хотын партийна организациһаа КПСС-эй съездүүдэй делегадаар нэгэнтэ башэ һунгагдаһан, удаан саг соо СССР-эй болон РСФСР-эй Верховно Соведүүдтэ москвагайхидай түлөөлһэн депутат байгаа.

Леонид Ильичэй Бауманска һунгуулиин округһоо РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгагдаха үедэнь тэрэнэй этигэмжэтэ нюур байха хүндэ намда тудаһан байгаа. Хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые, һунгагшадай захяануудые зүрхэ сэдьхэлдээ тон дүтөөр хүлеэн абадаг, тэрээнтэй уулзаһан хүн бүхэндэ ямар өө халуун дулаанаар хандадаг байгааб гэжэ би һайн мэдэнэб.

Леонид Ильичэй наһа баралта парти болон Совет гүрэндэ хэмжээлэшэгүй ехэ өөрөө эрхэ байдалые, ажабайдалые, ажалые хүнгэдхэхэ талаар парти, правительствын шухала тогтоолнуудые баталан абтаһан байна. Газар дэлхэй дээрэ амгалан байдал сахин хамгаалһын тула айхабтар ехэ юумэ хэһэн хүндэ эхэ хүн бүхэн баяр баясхалан хүргэдэг.

Коммунис парти болон Совет правительствые тойрон бидэнэй жагсалга, КПСС-эй XXVI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые, СССР-эй Эдеэ хоолой программые бэелүүлхэ талаар шэн зоригто ажалнай Леонид Ильич тухай нангин дурасхаал болохол. Ерэхэ жэлэй ургасын бата һуури табихын тула үшөө һайнаар, коммунис ёһоор хүдэлхөөр манай ажахын ажалшад сүм шиидэнхэй.

Н. ПЕРЕВЕРЗЕВА,
Социалис Ажалай Герой,
Песчанокопско районой «Путь Ленина» колхозой хуряалгын-транспортна звеное даатша.
Ростов-на-Дону.

А. Ф. ГОРДИЕНКЫН хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Бүхы совет хүнүүдтэл адли, днепродзержинец, днепропетровец бүхэнэй зүрхэ сэдьхэлдэ совет арадай үнэн сэхэ хүүрнь, Коммунис партинин, Совет түрэнэй, уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй ганхамшагта ажал ябуулгаша, эб найрамдалай түлөө дүлэтэ тэмсэлшэ, манай эрхим хүндэтэ, мартагдашагүй нютаган хубуун Леонид Ильич Брежневэй һаһа барааһан тухай мэдээсэл гүн гашуудал асараа.

Леонид Ильичэй, айхабтар ехэ бэлиг шадабаритай, өөрсэ шухаг эпэрхы сэдьхэлтэй хүнэй нэрэтэй манай хотын хүби заяан хэтэ мүнхэдөө бүхоор холбогдонхой. Тэрэ эндэ түрөө, хүмүүжээ. Эндэ комсомолдо ороо. Эндэл 1931 оной октябрьда Ленинскэ партинин гэшүүн болоо. Дзержинскын нэрэмжэтэ заводто хүдэлмэришэнэй түрүүшын һургуули гаража, хүдэлмэришэн ангинин һайн һайхан шэнжэ шанарые өөртөө халан абаа.

Тэрэ гэнээр Леонид Ильич коммунизмын түлөө тэмсэлэй түрүү зэргэдэ хододоо, хаанашье ябаа гээшэ. Тэрэ хүн зонние зоригжуулдаг, Ленинэй агууехэ нангин зорилгонуудай илан мандахын аша туһада шэнэ түйлалтануудта арад зонние дахуулан хүтэлөө.

Леонид Ильич түрэл хототоёо, манай городской партийна организацитай хододоо нягта холбоотой байһан юм. Өөрөө хэршье сүлөөгүй байгаа һаа, манай хэрэгүүдтэ анхаралаа табиха, хани халуун үгөөрөө болон эсэгэ ёһоной зүбшөөлөөрөө дэмжэхэ сагшье, арга боломжошье тэрэ олодог байгаа. Днепродзержинскын, бүхыдөө Днепропетровско областийн коммунистнуд, ажалшад бидэ бүгэдэнэй тон дуратай Леонид Ильич Брежневэй анхарал оролдолые саг үргэлжэ мэдэрдэг байгаа. Тэрэнэй уулзалгануд, нютаганхидтаяа хани халуунаар, үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдөөнүүд, тэрэнэй ажабайдал ба хүдэлмэридэ гүнзэгыгөөр анхаралаа табидаг ушар манай дурасхаалда баларшагүй мүр сараа үлөөнхэй.

Леонид Ильичэй дайшалхы ба ажалай гайхамшагта габьянануудые тэмдэглэн, тэрэнэй түрэнэн нютаг — Днепродзержинск хотодо бронзово бюст табигданхай. Леонид Ильич Брежневэй нютагайхид байха үндэр ехэ нэрэ үндэ, тон ехэ харюусалга тухай тэрэ саг үргэлжэ бидэндэ һануулдаг гээшэ. Леонид Ильич маанадтай бэшэ уулзахагүй, маанадта ерэхэгүй, заводууд хэр хүдэлнэб, барилга хэр ябанаб гэжэ һонирхохогүй, хүн зон тухай, партиин городской комитедэй хэрэгүүд тухай асуухагүй гэжэ һанахада, үнэншэмөөр бэшэ. Нигэжэ бодоходо, тон гашуудалтай. Энэмнай хүсэлдэшэгүй гэлтэ болоно бшуу.

Эрэлхэг зоригтой марксист-ленинец, партийна шалгагдамад хүтэлбэрилэгшэ Леонид Ильич Брежнев тон ехэ, алдар солотой наһа наһалаа. Манай олонациональна Совет Эсэгэ ороной аша туһада тэрэ ехэ юумэ хэ. Тэрэнэй гэрэлтэ һайхан дурасхаал, Коммунис партинин, совет арадай хэрэгтэ үнэн сэхэ байлгын зоригжуулхы жэшээ болон, Днепродзержинскын ажалшадай, бүхы совет хүнүүдэй зүрхэ сэдьхэлдэ хэтэ мүнхэдөө үлэхэл.

Манай инаг дуратай Эхэ ороной аша туһада, эб найрамдалай ба коммунизмын аша туһада КПСС-эй XXVI съездын хараа түсэбүүдые бэелүүлхэ талаар манай шэн зоригтой ажал хадаа тэрээндэ эрхим һайн дурасхаал болохо гэжэ үдэшэлгын энэ хүндэ хүшэр үедэ бидэ һайн ойлгонобди.

Манай эрхим хүндэтэ Леонид Ильич, хахасаял даа..!

* * *

Митинг дүүрэбэ, Коммунис партинин болон Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд Мавзолейн трибунаһаа буужа, Л. И. Брежневэй бэетэй хуурсаг табиһан табсанда дүтэлэн ерэбэ. Хүдөөлүүлгэдэ хабаадагшад Кремлиин хана тээшэ шэглэн ябаба.

12 час 45 минута. Наһа барагшын бэетэй хуурсаг аалиханаар газар руу табигдаба.

СССР-эй Гүрэнэй гимнын хүгжэм доро ехэ буунуудай буудалгын абяан нэернэ. Эдэл минутануудай үедэ союзна республикануудай нинслэлнүүдтэ, баатар-хотонуудаа Ленинградта, Волгоградта, Одессэдэ, Севастопольдо, Новороссийскда, Керчьдэ, Тулада, баатар-хэрэм Брестдэ, тэрэнэй Калининград, Львов, Ростов-на-Дону, Куйбышев, Свердловск, Новосибирск, Шэтэ, Хабаровск, Владивосток, Североморск, Днепропетровск, Запорожи, Днепродзержинск хотонуудта артиллериин буудалгаар салют үгтэнэн байна.

Гашуудал шаналалда абтаһан бүхы оромнай дуугай байна. Предприяти болон организациннуудай хүдэлмэри табан минутын туршада зогсоогдобо. Фабрикь болон заводуудта, түмэр харгы дээрэ, далайн болон уһа мүрэнэй флодой суднануд дээрэ гурба минутын туршада дохёонуудаар салют үгтөө.

Коммунис партинин болон Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд Мавзолейн трибуна дээрэ дахинаа гараба.

Мавзолейн урдуур, алхамаа жэгдээр татан, Москвагай гарнизоной сэрэгэй частинуд гараба. Парти болон гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд, СССР-эй Оборонын Соведэй Түрүүлэгшэ Советскэ Союзай Маршалда тэдэ сэрэгэй хүндэлэлгын һүүлшынгөө ёһолол үгэбэ.

Л. И. Брежневэй ажабайдал ба ажал ябуулга Коммунис парти болон совет арадта үнэн сэхээр алба гэлтэй зоригжуулхы нэшэ үедэ мүнхэдөө болохол.

(ТАСС).

Л. И. Брежневые хүдөөлүүлэгшэд Улаан талмай дээрэ.

ОЛОН ТҮМЭН ХҮНҮҮДЭЙ ЗҮРХЭ СЭДЬХЭЛДЭ ҮЛЭХЭЛ

ЛЕНИНСКЭ СУРТАЛДА ҮНЭН СЭХЭ

Леонид Ильич Брежнев партида, арадта бүхы наһаяа зорюулаа. Таби гаран жэлэй стажтай коммунист партинин жинрэй гэшүүнһээ тэрэнэй Центральна Комитедэй Генеральна секретарь хүрэтэр баатар зам гаталаа. Манай зохёон байгуулхы хүдэлмэринии дэлисэ, хүгжэлтэ дэбжэлтын, эб найрамдалай, общественые социальна талаарнь шэнэдхэн хубилгалтын манлайда дабшадаг Соведүүдэй ороной тон ехэ туйлалтанууд Леонид Ильичэй нэрэтэй таһаршагүй холбоотой юм.

Хүн түрэлтэнэй үмэнэхи Леонид Ильич Брежневэй аша габьяа сэгнэшэгүй ехэ юм. Тэрэнэй эсэшэ сусашагүй ажал ябуулга, сэсэн үхаан, эрид шууд байлга газар дэлхэй дээрэ амгалан байдал бэхижүүлхын, ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө тэмсэлдэ һайн һанаатай бүхы хүнүүдые жагсаалгада туһа нэмэри болодог байһан.

Манай үйдхар гашуудалые үгөөр дамжуулхань хэсүү. Тиигэбэшье партинин хүтэлбэрилэгшэ, гүрэнэй толгойлогшо Леонид Ильич Брежневэй хэрэг манай арадай туйлалтануудта оршоҗ байна, оршон байхашье гэжэ бидэ мэдэнэбди.

Арад зоной хэдэн үеын үйлэ хэрэгүүд үг дамжан саг жэлэй үлхөө томон үнгэрнэ. Ажаһуухабди, ажаллахабди. Ленинскэ харааа шугамда үнэн сэхэ манай Коммунис партинин агууехэ, үнэн сэхэ, һайн һайхан хэрэгые хүтэлбэри болгон саашадаашье дабшахабди.

Егор ИСАЕВ,
Ленинскэ шангай лауреат, поэт.
Москва.

ДУРАСХААЛЫНЬ ХЭТЭ МҮНХЭ

Леонид Ильич Брежневэй наһа барааһан ушарһаа манай арадай шаналал гашуудалта гэзэгдэлые үгөөр дамжуулхын аргагүй. Коммунис партинин хэрэгтэ, инаг дуратай Эхэ орондоо үнэн сэхээр алба хэлгын эрхим жэшээ болоҗо тэрэ совет хүнүүдэй зүрхэ сэдьхэлдэ үлэхэл.

«Шэнэ ґазар» гэжэ номһоо нимэ үгэнүүд һанагдана: «Эсэгынгээ талаар хүдэлмэришэн, үбгэн абьянгаа талаар таряашан хүм, заводтошье, хүдөөгэй ажалдашье өөрынгөө туршааб. Хүдэлмэришэнөөр хүдэлжэ эхилээ һэм, гэбэшье.., газар хахалха, таряа тариха, үбнэ сабшаха гээшые мэдэхэ бологдоо. Өөрынгөө гараар таряа ургуулха гээшэ юун гээшэб гэжэ би ойлгодог болооб». Леонид Ильич ажалша хүнүүдэй аша туһые гансал ойлгодог бэшэ, харин тэрээгээр ажаһуудаг һэн. Тэрэ бүхы наһаяа тэрээндэ зорюулһан байна. Ажалша хүн тухай саг үргэлжэ анхарал оролдолго гаргадаг байһанинь намайе гайхуулдаг һэн.

Эхэ хүндэ нүхэр Леонид Ильич Брежневэй хандуулдаг ехэ анхарал оролдолго намда илангаяа дутэюм. Һүүлэй жэлнүүдтэ тэрэнэй үүсхэлээр эхэнэрнүүдэй хүдэлмэрини эрхэ байдалые һайжаруулха, гэрэйнь ажалые хүнгэдхэхэ талаар парти, правительствын шухала тогтоолнууд баталан абтаһан байна. Газар дэлхэй дээрэ амгалан байдал сахин хамгаалһын тула айхабтар ехэ юумэ хэһэн хүндэ эхэ хүн бүхэн баяр баясхалан хүргэдэг.

Коммунис парти болон Совет правительствые тойрон бидэнэй жагсалга, КПСС-эй XXVI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые, СССР-эй Эдеэ хоолой программые бэелүүлхэ талаар шэн зоригто ажалнай Леонид Ильич тухай нангин дурасхаал болохол. Ерэхэ жэлэй ургасын бата һуури табихын тула үшөө һайнаар, коммунис ёһоор хүдэлхөөр манай ажахын ажалшад сүм шиидэнхэй.

Н. ПЕРЕВЕРЗЕВА,
Социалис Ажалай Герой, Песчанокопско районой «Путь Ленина» колхозой хуряалгын-транспортна звеное даатша.
Ростов-на-Дону.

ХОДОДОО ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

18-дахи армиин зэргэнүүдтэ Леонид Ильич Брежневтэй хамта дайлалдаһан Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветеранууд тэрэнэй наһа барааһан тухай мэдээсэлые гүнзэгы шаналал гашуудалтайгаар үгтаба. Тэрэ хүшэр хүндэ жэлнүүдтэ би артиллерийскэ батарейн командир байгаад, Карпадта, һүүлдэнь Чехословакида нүхэдтээ хамта гитлеровецүүдтэй дайлалдааб. Шанга байлдаанууд болодог һэн. Леонид Ильичэй сэрэгшэдтэ ерэхэдэ, солдат, командир бүхэндэ этигэл найдал түрүүлдэг бэлэй.

Коммунис партин эльгээһэн бүхы тушаалнуудта Леонид Ильичэй эсэшэ сусашагүй ажал ябуулгыень бидэ, дайнай ветеранууд онсо анхаралтайгаар адагладаг һэмди. Амгалан сагташье тэрэ хододоо түрүү зэргэдэ ябадаг, хүнүүд тухай эсэгэ ёһоной анхарал оролдолго гаргадаг байһан. Агууехэ Эхэ орондоо дуратай байха, Ленинэй заанан ёһоор ажаһууха ба

КПСС-эй XXVI съездын шийдхэдэ̂нинүүдые бэелүүлхын түлөө

ЕРЭЭДҮЙН ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ ТҮЛӨӨ ХАРЮУСАЛГАТАЙБДИ

ЭРДЭМ техникэ жэлһээ жэлдэ хүгжэжэ байна. Үнэмшэлтэй промышленностийн, хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэришэдэй үмэнэ табигдадаг болтэ улам бүри дээшэлдэг бшуу. Тиимэһээ хүдэлмэришэдэй залуу халаанине бүдэхэ асуудалда гүрэн түрэ зүгһөө гол анхарал хандуулдагдана гээшэ.

Мүнөө үедэ манай республикада техническэ һурсалай жэлдэ 38 һургуули, индустриально-педагогическа техникум тоологдоно. Эдэ һургуулинуудта 15000 залуушуул техническэ мэргэжэлнүүдые шудалжа байна. Тиихэдэ мүнөө жэлдэ хүгжөгэй техническэ шэнэ училищи Ивалгада нээгдэхэ. Тэрэ училищи хадаа Буряадай АССР-эй Мелиорацийн болон уһанай ажахын министерствын харьяата эмхидлэ хүдэлхэ кадрнуудые бэлдэдэг байха юм.

Гэхэ зуура техническэ мэргэжэлэй һуралсалай зурвуд имаг̂тал тоогоороо өсөөрно бэшэ, харин шанаһ талаар хубилалтатай болдаг гээшэ. Дунда эрдэмэй хүдэлмэришэдые бэлдэлэй түргэн хугжэжэ байнхай. Үн техническэ училищиудта, хүдэлмэришэд олоор бэлдэгдэнэ.

1982—1983 онуудай һуралсалай жэлдэ 10370 хүн училищинуудые дүүргэжэ, адай ажахыда эльгээгдэхэбтэй. Тэрэ тоодо 8000 залуу хүн үдэртөө һураажа, үлэн гү. алн заочно һуралсалаар бэшэ), дунда эрдэмтэй хүдэлмэришэнэй үнэмшэлтэй болон дипломуудые абажа гараха. Нигэжэ мэргэжэл һайнтай хүдэлмэришэд барилгада (1100 хүн), промышленностьда (3270 хүн), хүдөө ажахыда (3000 хүн) нэмэжэ, ажалаймнай залуу халаан болохо байна бшуу.

Һуралсалай шэнэ жэлдэ 12100 хүн техническэ мэргэжэлэй һургуулинуудта абтанхай. Тэдэнэй 9100-ниинь үдэртөө һураажа, техническэ мэргэжэл шудална гээшэ.

Техническэ мэргэжэлэй һургуулинуудта залуушуулые абалгаар арадай ажахын түсэб юрэнхы дээрэ дүүргэгдээ. Тиигээд лэ шэнэ абтаһан залуушуултай хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулжа, ерэдүйнь мэргэжэлдэ дурлуулха талаар горитой хүдэлмэри хэгдэхэ ёһотой. Училищинуудта һураашадые абалгаар арадай ажахын түсэбые жэл бүри һайнаар бэелүүлээд байбал, хүдэлмэришэдэй залуу халаанине бэлдэхэ талаар КПСС-эй XXVI съездын хараалһан түсэбые бидэ дүүргэжэ шадахабди.

КПСС-эй ЦК-гай Майн (1982 он) Пленум тон шухала шийдхэбэри абаа гээшэ. Тэрэ шийдхэбэри бидэндэшье — техническэ мэргэжэлэй һуралсалай управленийн хүдэлмэришэдэшье хабаатай. Оронойнгоо агропромышленностийн комплексные мэргэжэл һайнтай хүдэлмэришэдоор хангаха гээшэ бидэнэй гол зорилгонуудай нэгэн болоно ха юм. Хүдөөгэй ПТУ-нуудта мал ажалай мэргэжэлтэдые бэлдэхэ хэрэгтэ горитой анхарал хандуулха зэргэтэй. Хүдөөгэй училищи бүхэндэ тиимэ арга боломжо бий. Училищинуудай хүтэлбэрилэгшэд имагтал ажахынуудтай холбоо барисаа байгуулжа, мал ажалай ямар мэргэжэлтэдэй хэрэгтэй байһые элирүүлхэ, тэрэ талаар материальна үндэһэ байгуулха үялгатай. Һүүлдэнь хүдөөгэй ПТУ-нуудай хүдэлмэрие сэгнэхэ, үедөө ямар училищи мал ажалай хэды мэргэжэлтэдые бэлдэөб гэжэ бидэ хараадаа абаха болоноб-ди.

Мэргэжэл һайнтай хүдэлмэришэдые бэлдэхэ хэрэгтэ материальна үндэһэн горитой үүргэтэй гээшэ. Тиимэһээ материальна үндэһэсэ һайжаруулгада олонхи училищинуудай хүтэлбэрилэгшэд онсо анхарал хандуулдаг байна. Энэ хэрэгтэ харьяата предприятинуудынь сэхэ туһа хүргэдэг юм. Жэшээнь дунда эрдэм олгодог 11-дахи ГПТУ авиазаводтой, үүрэгнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводтой хамтаржа, һуралсалай байшангай болон хамтын байрын капитальна занһабарилгые нёдондо бэелүүлээ. Дунда эрдэмэй 3-дахи училищи «Бурятэнергын» РЭУ болон «Востсибуголь» нэгэдэлтэй хамтаржа, һуралсалай мастерской барижа эхилэнхэй. Тиихэдэ дунда эрдэмэй 8-дахи ГПТУ, «Бурмясопром» нэгэдэл нэгэ байшангые һуралсалай корпус болгон хубилгажа байна.

Һуралсалай-материальна үндэһэн яһала һайжаруулгадана. 11-дахи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй турша соо һуралсалай 23 мастерской, 41 кабинет бии болгогдоо. Түмэр отолдог, модоор юумэ бүтээдэг шэнэ станогууд һуралсалай мастерскойнуудта нэмэбэ.

Һуралсалай техническэ хэрэгсэлнүүдээр хангаха хүдэлмэри үргэлжэлһоор. Хэрбээ арбадахи табан жэлэй эхиндэ нэгэ ПТУ-да техническэ 7—8 хэрэгсэл хүртэдэг байһан һаа, мүнөө үедэ тэдэнэй тоо һураггүй олон болгогдоо. Республикын техническэ мэргэжэлэй һургуулинуудта 1975 ондо программированна һуралсалай 71 класс байһан һаа, мүнөө тэдэнэй тоо 100 болонхой.

Техническэ мэргэжэлэй училищинуудай һуралсалай-материальна үндэһые һайжаруулгада Зүүн Сибириин түмэр замай управленийн, зарим министерствэнүүдэй харьяата предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд яһала оролдолго гаргана.

Гэхэтэй хамта техническэ мэргэжэлэй училищинуудай һуралсалай-материальна үндэһые үргэдхэн бэхижүүлхэ хэрэгтэ үшөө дутуу дунданууд бии. Тарбагатайда СПТУ-гай барилга мүнөө хүртэр дүүргэгдээдүй. Хяагта хотодо 9-дэхи СПТУ-гай комплекс 1976 онһоо баригдажа байнхай.

Барилгын хүдэлмэрийн шанар муу гэжэ онсо тэмдэглэхэ шухала. Тэрээнһээ уламжалан, жэшээнь, Баргажанай-Адагта 20-дохи ГПТУ-гай хамтын байрые ашаглалга һаатаа һэн. 1-дэхи ГПТУ-гай (директорынь А. Т. Шишков) спортивна залай, 8-дахи ГПТУ-гай (директорынь Г. Я. Макальский) һуралсалай корпусой, 21-дэхи ГПТУ-гай (директорынь Э. Л. Петинов) һуралсалай мастерскойн барилга ямаршье шалтагаангүйгоор нобшоруулагдаа.

Залуу хүдэлмэришэдые бэлдэлгын хүдэлмэрие сэгнэхэдээ, ямар юумэндэ бидэ гол анхарал хандуулнабибди? Һурагшадай эрдэм мэдэсэ, шадабари хараада абтадаг. Мүн хэр зэргээр хүмүүжэнги, һургаалтай байһаниинь анхарагдадаг юм.

1981—1982 онуудай һуралсалай жэлэй дүнгүүдэй гаргагдахада, юрын түхэлэй болон техническэ училищинуудай бүхы һурагшад гэхэ гү, али 100 процентинь муу согнэлтэгүйгоор һуража, тустус курсанууда дүүргэһэн байна. 1980—1981 онуудай һуралсалай жэлэй дүнгүүдтэй сасуулжа үзэхэдэ, «4» ба «5» гэһэн сэгнэлтээр һурадаг һурагшадай тоо 44,2 процент байһанаа 48 процент болоо.

Теоретическэ һуралсалаар 1-дэхи, 2-дохи, 4-дахи техническэ училищинуудай педколлективууд һайн дүн харуулаа. Тиихэдэ 1-дэхи ГПТУ-гай багшанар Ю. П. Киселев, Л. П. Андрейчук, 2-дохи ГПТУ-һаа В. Д. Копоеров, 5-дахи ГПТУ-һаа Ю. Я. Усольцев гэгшэд ерэдүйн хүдэлмэришэдтэ һайнаар ном заадаг гэжэ элирүүлэгдээ.

Юрий Петрович Киселёвой дүршэл анхархаар байна. Илангаяа техническэ хэрэгсэлнүүдыс, хубаариин дидактическа материалнуудые хүдэлмэридео шадамараар хэрэглэжэ, һурагшадые хэшээлэйнь үедэ эдэбхитэйгээр хүдэлгэдэг. Тиихэдэ хүн бүхэнэй бэлэдхэлые, шадабариие хараадаа абадаг зантай. Тиигэжэ зааһан юумэеэ һурагшадтаа бүхөөр ойлгуулна.

2-дохи ГПТУ-гай багша В. Г. Мишина һайнаар хүдэлнэ. Урок бүхэниинь ажабайдалтай, харьяата предприятиингаа хүдэлмэритэй нягта холбоотой байдаг юм. Нүхэр Мишина хэшээлэйнгээ хүмүүжүүлхы шанарые хурсадхан, һурагшадайнгаа алибаа юумые нюдөөрөө ажаглан, тобшолол хэхэ дадалтай болгодог. Һурагшадынь багшынгаа даадаг кабинедтэ ехэ юумэ хэлсэдэг. Жэшээнь, даабаринуудтай карточкануудые, харуулан ойлгуулдаг зүйлнүүдые бэлдэдэг, техническэ конференци үнгэргэлсэдэг.

Ерэдүйн хүдэлмэришэдые бэлдэлгэдэ үйлэдбэрийн мастернуудай үүргэ бага бэшэ. Манай республикада ажалдаа шалгарһан мастернууд олон байха. Олон нүхэд урмашуулагдаһан юм.

Бэрхэ багшануудые, мастернуудые тоолон, хүн бүхэнэй ажал тухай хөөрэхын аргагүй. Училищи бүхэндэ тэдэнэй хүдэлмэрнин дүй дүршэл согсологдонхой, олоной үзэмжэдэ табигданхай.

Гэбэшье училищинуудай хүтэлбэрилэгшэд, методистнууд юрын багшанарай зохёохы эдэбхине бадаруулан, харюусалгыень дээшэлүүлхын тула хэмжээнүүдые хараалха зэргэтэй ааб даа.

Ерэдүйн хүдэлмэришэдые хумүүжүүлхэ, тэдэнэй болбосорон торнихо харэг гол шухала гэжэ тоологдоно. Илангаяа оюун сэдьхэлыень хумүүжүүлхэ, үзэл бодолыень хатуужуулха хэрэгтэй, Ерэдүйнь мэргэжэлдэ дурлуулха хэрэгтэ занщалта конкурснууд ехэ удха шанартай байдаг. Нёдондо эл-дэб мэргэжэлээр дүрбэн конкурс үнгэргэгдэжэ, 24 училищин һурагшад хабаадаа һэн. Тэндэ илаһан М. Ринчинов, З. Алтаева гэгшэд зональна болон Бүхэроссийн конкурсдо хабаадаһан юм.

Зүгөөр ерэдүйн хүдэлмэришэдэй теоретическэ бэлэдхэлдэ горитойхон дутагдалнууд бии. Тусхай болон нинтын эрдэмэй предмедүүдээр кабинедүүдэй муугаар түхеэрэгдэһэн ушар нёдондо 4-дэхи, 5-дахи, 7-дохи, 8-дахи, 14-дэхи ГПТУ-нуудта, 1-дэхи ТУ-да ажаглагдаа һэн. Һуралсалай кабинедүүдэй түхеэрэлгэдэ училищинууд онсо анхарал хандуулха ёһотой гэжэ техническэ һуралсалай зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй конференци дээрэ онсо заагдаһан, тус түстань даабари үгтэһэн байна.

Теори практика хоёрые һайнаар зохилдуулан, мэргэжэл һайнтай хүдэлмэришэдые бэлдэжэ, арадай ажахын һалбаринуудые кадрнуудаар хангаха үялгаяа бидэ мартаха ёһогүйбди. Урдаа даалгагдаһан ажалдаа багшанар, үйлэдбэрийн мастернууд харюусалга ехэтэйгээр хандажа, түрэл партиингаа табиһан түсэб даабаринуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулха байха.

В. ГОРЛОВ,
Буряадай АССР-эй Техническэ мэргэжэлэй һуралсалай управленийн начальник.

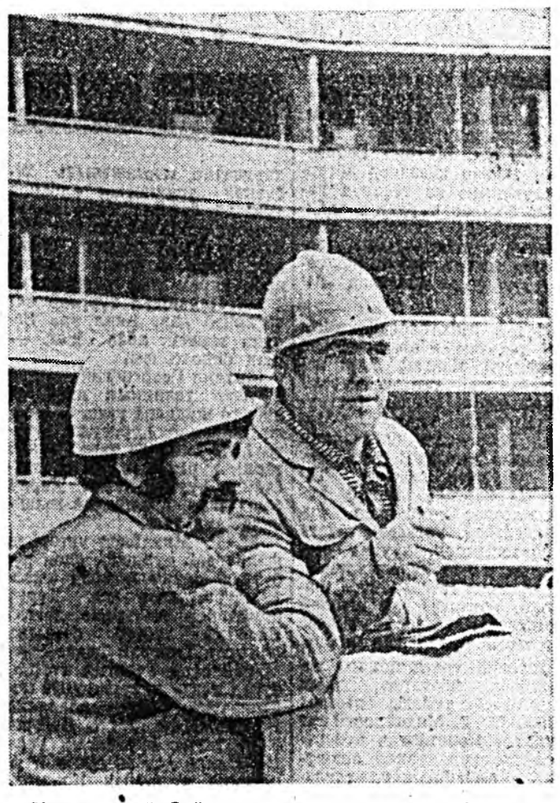

БАРИЛГАШАДАЙ БРИГАДИР

Үнн урданай Орёл хотын түхэл шэнжэ жэлһээ жэлдэ ондоо болоно. Шэнэ гудамжануудтань олон дабхар гэрнүүд бодхоогдоно. Тэдэнэй дунда Орловско гэр барилгын комбинадай Виктор Сергеевич Ефимцевэй хүтэлбэрилдэг комплексно бригадынхидай бариһан гэрнүүд тобойлдоно.

Эрхим бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө барилгын онсо нюусануудые шудалха гээшэ гэшүүн бүхэнэй эрмэлзэл оролдолго болоһон байгаа. Тиигэжэ тэдэнэрэй амжалта үдэрһөө үдэртэ арьбажаа.

Ажалдаа айхабтар ехэ амжалта туйлаһанайнгаа ба шэнэ онол арга нэбтэрүүлһэнэйнгээ түлөө Виктор Сергеевич Ефимцев 1982 оной СССР-эй Гүрэнэй шанда хүртөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Ефимцев (баруун таладань) ба монтажник В. Потапин.

ТАСС-ай фотохроника.

Хилын саанаһаа

ТАСС АПН

КПСС-эй XXVI СЪЕЗДЫН ХАРААА ШЭГЛЭЛЭЭР ДАБШАХА

Ленинэй агууехэ хэрэгые үнэн сэхээр үргэлжэлүүлэгшэ, мүнөө үе сагай политическэ ба гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша Леонид Ильич Брежневтэй совет арадай хахасажа байһан Москва тэрэшэ дэлхэйн олоншитэ эдэ үдэрнүүдтэ гол анхаралаа хандуулна. КПСС-эй дотоодыһ болон гадаадыһ политикые зохёон бэелүүлгэдэг, эб найрамдалай ба ядерна дайнай аюулые зайсуулан харахын түлөө тэмсэлдэ Л. И. Брежневэй алдар габьяа ан-табтар ехэ юм гэжэ хэблэл, информацийн болон гүрэнэй ажал ябуулагшад тэмдэглэнэ.

Коммунис парти болон Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд нухэд Ю. В. Андропов, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громыко, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, В. И. Долгих, Т. Я. Киселев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, К. В. Русаков гэгшэд агууехэ хүнэй, хүтэлбэрилэгшын, соратнигай, хамсай нүхэрэйнгөө дурасхаалые болон хүндэлхэеэ ноябрийн 14-да Союзуудай байшангай колонно залда ерэһэн байна гэжэ гадаадын оронуудай информационно агентствонууд, радио, телевидени мэдээсэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай эхэлжэ гэгшэ Пленум тухай, Ю. В. Андроповые КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарэар нэгэн дуугаар һүнгэһан тухай гадаадын оронуудай олониндэ мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлнүүд мэдээсэхдээ, КПСС-эй XXVI съездын хараа шэглэлээр дабшахые КПСС-эй шийдэнхэй байһаниинь Пленум дээрэ элирхэйлэгдээ гээд тэмдэглэнэ.

Нүхэр Л. И. Брежнев ганеал аха дүү Совет ороной үндэр дээдын хүтэлбэрилэгшэ бэшэ, харин эб найрамдалай, национальна ба социальна сүлөөрэлгын үнэн хэрэгэн түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ болоно гэжэ Кубын арад тоолодог юм гээд Куубын гадаадын хэрэгүүдэй министр **Исидоро Мальмиерка** мэдүүлэб. КПСС-эй ба Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшын тушаалнуудта хүдэлхэ үедөө Л. И. Брежнев социалис оронуудай нэгэдэл ба жагсаалые бэхижүүлхын, шахардуу байдалые һуларуулхын, амгалан гуримаар зэргэ оршолгын гол ёһонуудаар харилсаа холбоо тогтоохын тула ехэ оролдолго гаргадаг байгаа. КПСС-эй съезднүүд дээрэ найруулагдан абтаһан Эб найрамдалта программые бэелүүлгэдэ Л. И. Брежнев ехэ хубитаяа оруулдаг байгаа гэжэ Кубын арад үндэрөөр сэгнэнэ. 1974 ондо хани ёһоной албанай хэрэгээр Кубада ерэжэ, Ф. Кастротай уулзажа хөөрэлдэнэйнь ашаар манай оронуудай аха дүү ёһоной харилсаа холбоон улам бэхижэһэн байха юм.

ПРПЛ-эй ЦК-гай орган — **«Сиенг Пасасон»** газетэ түрүү бэшэг толилходоо, Л. И. Брежнев түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэнэй гүнзэгы сэдьхэлэй халуун хүндэдэ хүртэһэн гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша байгаа гэжэ тэмдэглэнэ. Л. И. Брежневэй наһа баралга лаотян арадта ехэ гэ̂элтэ болоно. Лаосой революцида туһаламжа үзүүлхэ, СССР-эй ба ЛНДР-эй хоорондохи хани барисаае, харилсаа холбоос хугжөөн бэхижүүлхэ хэрэгтэ. Л. И. Брежнев туйлай ехэ анхарал хандуулдаг, оролдолго гаргадаг байгаа.

Гадаадын оронуудтай хани барисаае тогтоохо Хитадай арадай бүлгэм болон хитадсовет хани барисаанай бүлгэм гадаадын оронуудтай хани барисаа болон соёлой харилсаа тогтоохо совет бүлгэмүүдэй союзда, совет-хитад хани барисаанай бүлгэмдэ телеграмма эльгээхэдээ, гүнзэгы шаналал гашуудалаа мэдүүлхэ зуураа хитад арад совет арадан заншалта хани барисаагаа хүндэлдэг юм гэжэ тэмдэглэд, хоёр ороной арадуудай хоорондохи хани барисаан саашадаашье таһалгаргүйгөө хугжэн бэхижэхэ аабза гээд найдажа байнаа мэдүүлнэ.

Л. И. Брежневэй наһа баралга гансал совет арадта бэшэ, харин бүхы хүн түрэлтэндэ асари ехэ гэ̂элтэ болоно гэжэ Эквадорой Коммунис партийн ЦК-гай Генеральна секретарь **Рене Леон Може** мэдүүлэб. Бүхы наһан соогоо Л. И. Брежнев эб найрамдалай, уласхоорондын шахардуу байдалые һуларуулыһ түлөө тэмсэ̂э.

Ленинэй хэрэгые үнэн сэхээр үргэлжэлүүлэгшэ, залаг сэхэ интернационалист, ёһотой коммунист ба бодото патриот Л. И. Брежнев эб найрамдалые бэхижүүлхэ, уласхоорондын шахардуу байдалые һуларуулха хэрэгтэ ехэ хубитаяа оруулнаһ байна гэжэ ПАИГК (РГБ)-гэй политбюорогоо гэшүүн, ПАИГК (РГБ)-гэй саг үргэлжын секретарь **Пашу Кабрал** хэлэбэ. Национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй үедэ Советскэ Союзай үзүүлнэн туһаламжа, дэмжэлгые гвинней арад хододоо һанажа ябахал.

Леонид Ильич Брежневэй үлөөнэн үнэтэ шухаг баялиг гансал ороноонь арад зондо бэшэ, харин бүхы хүн түрэлтэндэ хабаатан байна гэжэ американ коммунистнуудай газетэ — **«Дейли уорлд»** бэшэнэ. Социализмын таһаршагүй хубинь болохо эб найрамдал тухай декрет хадаа иналта түгэс Октябрийн революцийн түрүүшын алхам болоһон байгаа гэжэ эб найрамдалай түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ Л. И. Брежнев хөөрэлдэшье мартадаггүй һэн. Л. И. Брежнев хадаа бүхы ами наһаяа эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ, социализм байгуулагада зорюулһан ёһотойл коммунист болоно.

Л. И. Брежнев хадаа бидэнэртэй хүршэ ороной үгрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша байгаа, тэрэ Финляндийн байдалые һайн ойлгодог, совет-финляндийн харилсаае хугжөөлгэдэ хани халуунаар хандадаг байһан тухай дурасхаалыень бидэ, финнүүд, зүрхэ сэдьхэлдэ хадагалжа ябахабди гэжэ Центр гэдэг партийн түрүүлэгшэ **Пааво Вяюрюмен «Суоменмаа»** газетэдэ толилуулһан статья соогоо бэшэнэ.

Л. И. Брежневэй наһа баралга ушарһаа гүнзэгы ехэ шаналал гашуудалаа Венесуэлын арадай умнэһөө элирхэйлэн мэдүүлхые хүсэнэб гэжэ Венесуэлын президент **Луис Эррера Кампинс** тэмдэглэбэ.

Дэлхэйн түрүү үзэлтэй олониигэ Леонид Ильич Брежневые хэзээдэшье мартахагүй юм гэжэ **«Шотланди—СССР»** гэжэ хани барисаанай бүлгэмэй генеральна секретарь **Дж. Маклистер** мэдүүлээ. Зүүн ба баруун ороноодай хоорондо хөөрэлдөө хэхэ гэ̂эшэ амгалан тайбанаар ажаһуулын ори гансаа зам болоно гэжэ этигэн найдадаг дэлхэйн бүхы хүнүүдэй дурасхаалда тэрэ хододоо үлэхэ байна. Леонид Ильич Брежнев мүнөө үе сагай гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, Совет гүрэнэй үндэһэ һуурине тайбигша агууехэ Ленинэй хэлбэришэгүй ёһо зантаһлнуудые үнэн сэхээр үргэлжэлүүлэгшэ болоно.

Л. И. Брежневэй наһа баралга гансал совет арадта бэшэ, харин бүхы хүн түрэлтэндэ ехэ гэ̂элтэ болоно гэжэ Нигерийн правительственна газетэ **«Дейли таймс»** бэшэнэ. Брежневэй бүхы ажал ябуулга Эхэ ороондоо алба хэлэдэг зорюулагдаһан бангаа. Түгэдэ нинтын эб найрамдал ба тогтуурилтай һайн ойдал хангаха гэ̂эшэ тэрэнэй гол анхарал оролдолго байһан юм. Л. И. Брежнев хадаа уласхоорондын түгшүүрил һуларуулха хэрэгэй нүлдэ болоно. Л. И. Брежнев хадаа колониализмда, дарлалта мулжэлгэдэ, апартеидтэ эсэргүү эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ болоно гэжэ Африка хододоо һанажа байхал.

Эб найрамдалые сахин хамгаалга хадаа СССР-эй тубхын түрүүшын зорилго болоно гэжэ **«Морнинг стар»** газетэ бэшэнэ.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ, БУУ ЗЭБСЭГ ХУРЯАХЫН БА ХАНИ БАРИСААНАЙ ТҮЛӨӨ

НЬЮ-ЙОРК. США-гай ба СССР-эй хоорондо дипломатическа харилсаанай тогтоогдоһоор 49 жэлэй ойдо, Агууехэ Октябрийн социалис революцийн 65 жэлэй ойдо, СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо зорюулагдажа, совет болон американ олониитын түлөөлэгшэдэй уулзалга эндэ болобо. Американ-совет хани барисаанай национальна совет (НСАСД) энэ уулзалгые эмхидхэһэн байгаа. НСАСД-ын ураалаар США-да ерээд байһан Арменийн ССР-эй делегаци, СССР болон бусад хэдэн социалис ороноуудһаа ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, американ олониитын түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадана.

Сугларагшад минута соо дуугай байжа, Леонид Ильич Брежневэй дурасхаалые ёһолбо. НСАСД-ын директорнуудэй Советэй гэшүүн В. Джексон митинг нээхэдээ, Л. И. Брежневэй ажабайдал болон ажал ябуулга тухай хөөрэбэ.

Арменийн ССР-эй Верховно Советэй депутат П. Акопян, СССР-нээ ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшын орлогшо В. В. Шустова уулзалга дээрэ үгэ хэлэһэн байна.

ЮГОСЛАВИИН ПРОФСОЮЗУУДАЙ СОЮЗАЙ СЪЕЗД

БЕЛГРАД. Югославийн Профсоюзуудай союзай IX съезд эндэ хүдэлмэрээ дүүргэбэ. СКЮ-гэй ЦК-гай Президиумэй Түрүүлэгшэ М. Рибичичэй хэлэһэн үгые, СФРЮ-гэй Профсоюзуудай союзай советэй Түрүүлэгшэ Б. Недельковичэй элидхэлые делегадууд зүбшөн хэлсэһэн байгаа.

Түгэсхэлэй пленарна заседани дээрэ съезднүүдэй хоорондохи үе соо Югославийн Профсоюзуудай союзай ажал ябуулга тухай тоосоото элидхэл баталагдаа. Профсоюзуудай союзай уставта хубилатануд, нэмэлтэнүүд оруулагдаа, союзай совет болон шалгалтын комиссийн һунгалтын дүнгүүд һайшаагдаа.

Баталагдан абтаһан тогтоол дотор Югославийн Профсоюзуудай саашадаа бэелүүлхэ зорилгонууд харааламгдаһан байна.

ВЦСПС-эй секретарь С. В. Козлов түрүүтэй совет профсоюзуудай делегаци съездын хүдэлмэридэ хабаадаба.

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИ

КАБУЛ. «Агууехэ Октябрь, эб найрамдалай ба залуушуулан асуудалнууд» гэһэн түрүүшын научна конференци Афганистанай нинислэл хотодо боложо байна. Афганистанай залуушуулай демократическа эмхинин Центральна Комитет (ДОМА), Афганистанай Арадай-Демократическа партийн ЦК-гай дэргэдэхи Нинтын эрдэмэй институдай залуушуулай факультет тэрэнние эмхидхэб. Тус конференци Агууехэ Октябрийн социалис революцийн 65 жэлэй ойдо, СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо зорюулагдана. Афганистанай бүхы провинциуудһаа Кабул ерэһэн залуушуулай эмхинин 400 гаран эдэбхитэй конференцийн хүдэлмэридэ хабаадана. Конференцидэ хабаадагшад минута соо дуугай байжа, Л. И. Брежневэй дурасхаадые ёһолбо.

ҮДПА-гай ЦК-гай гэшүүн Феда Дехнешин Агууехэ Октябрийн социалис революцийн бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удха шанар болон СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ой тухай элидхэл хээ.

КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Верховно Советэй депутат, гадаадын оронуудтай хани барисаае болон соёлой харилсаа холбоо тогтоолгын совет бүлгэмүүдэй холбооной президиумэй түрүүлэгшэ З. М. Круглова конференцийн хүдэлмэридэ хабаадана.

ШАНАЛАЛ ГАШУУДАЛАА МӨДҮҮЛНӘ

Элдэб оронуудай үгрэнүүд болон правительствануудые хүтэлбэрилэгшэд, политическэ партинуудые толгойлогшод эдэ үдэрнүүдтэ СССР-ай посольствонуудта ерэжэ, мүнөө үе сагай политическэ ба гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша Л. И. Брежневэй дурасхаалые ёһолон хүндэлэн байһанаа мэдүүлбэд.

ВЬЕНТЬЯН. НРПЛ-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, ЛНДР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ К. Фомвисан, НРПЛ-гэй ЦК-гай Политбюорогой гэшүүд, Верховно Арадай суглаанай хүтэлбэрилэгшэд Совет посольстводо ерэһэн байна.

ЛНДР-эй партийно-правительственна делегаци шаналалгашуудалай дэбтэртэ тэмдэглэл хэхэдээ, тусхайлан, лаос-совет аха дүү ёһоной хани барисаае, харилсаа холбоое бэхижүүлхэ хэрэгтэй гэжэ Л. И. Брежневэй алдар габьяа айхабтар ехэ юм гэжэ Лаосой парти, правительство болон арад хододоо ханажа ябаха юм гэжэ тэмдэглэнэ.

БУХАРЕСТ. РКП-гэй ЦК-гай Политическэ гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүд Е. Чаушеску, Н. Банк, Э. Бобу болон Румынийн бусад хүтэлбэрилэгшэд СССР-эй посольстводо ерэнэ. Тэдэнэр минута соо дуугай байжа, Л. И. Брежневэй дурасхаалые ёһоложо, шаналал гашуудалай дэбтэртэ тэмдэглэл хэбэ.

ДАМАСК. Сириин премьер-министр Абдель Рауф Касм СССР-эй посольстводо ерэжэ, ПАСВ-ын Генеральна секретарь, Сириин президент Х. Асадай, ороной правительствын үмэнэһөө шаналал гашуудалаа мэдүүлбэ. Нүхэр Л. И. Брежнев хадаа хүндэлтэй, совет арадай һалбаран бадархын түлөө, бүүр даанаһан байдалай, эб найрамдалай ба эрхэ сүлөөгэй түлөө эльтэ ехэ тэмсэлшэ байгаа гэжэ Сири, бүхы араб ороноуудай арадууд, дэлхэйн бүхы арад зондо адли, һайн мэдэдэг байгаа гээд шаналал гашуудалай дэбтэртэ бэшэбэ. Эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй, хүгжэлтэ, дэбжэлтын ба социализмын аша туһада Советскэ Союзтай хани барисаагаа харилсаа холбоогоо Сириин арад саашадаашье хугжөөхэ юм гээд правительствые толгойлогшо тэмдэглэнэ.

АЛЖИР. Алжирай президент, Национальна сүлөөрэлгын фронт гэдэг партийн Генеральна секретарь Шадли Бенджедид СССР-эй посольстводо ерэжэ, Л. И. Брежневэй наһа баранаан ушарһаа шаналал гашуудалаа мэдүүлнэн байна. Шаналал гашуудалай дэбтэртэ тэрэ нимэ тэмдэглэл хэбэ:

«Президент Леонид Брежневэй наһа баранаан ушарһаа Советскэ Союзай арадуудай үйдхар гашуудалые Алжир хубаалдажа, нэгэ нэгэеэ хүндэлэлгын үндэһэ һуури дээрэ алжир-совет харилсаа холбоое гүнзэгырүүлэн хугжөөхэ хэрэгтэ тэрэнэй ехэ хубитаяа оруулныень ходоодоо һанажа ябахал.

БЕЙРУТ. Л. И. Брежневэй наһа баранаан ушарһаа Ливанай премьер-министр Ваззан Бейрудтахи Совет посольстводо ороно, шаналал гашуудалаа мэдүүлээ.

Л. И. Брежнев хадаа бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалые бэхижүүлхын түлөө ходоодоо тэмсэдэг манай үе сагай гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, араб арадуудай хани нүхэр байгаа, араб арадуудай бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ байдаг үнэн ёһо гуримуудые сахин хамгаалгада туһалдаг байгаа гэжэ Ливанай правительствые толгойлогшо тэмдэглэбэ.

КУАЛА-ЛУМПУР. Малайзийн премьер-министр Махатхир Бин Мохамад СССР-эй посольстводо ерэбэ.

Л. И. Брежневэй наһа баранаан ушарһаа гүнзэгы ехэ гуниг гашуудалаа мэдүүлээд, тэрэ шанадал гашуудалай дэбтэртэ тэмдэглэл хэнэн байна.

БАНГКОК. Л. И. Брежневэй наһа баранаан ушарһаа шаналал гашуудалаа мэдүүлхэеэ премьер-министрэй орлогшо Сем На Након СССР-эй посольстводо ерэбэ. Тиин шаналал гашуудалай дэбтэртэ тэмдэглэл хээ.

(ТАСС, ноябрийн 14).

ООН-ой АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

НЬЮ-ЙОРК. Булимтараш эзэмдэһэн араб газар нютагуудта түбхинэн һуурижаха гэ̂эн Израилийн политика араб гүрэнүүдэй гүйлтаар зарлагдаһан ООН-ой Аюулгүйн Советэй гол анхаралда дахинаа табигдаба. Иордан мүрэнэй баруун бэдэ Израилийн үшөө 20 һуурин тосхонийе дары түргөөр байгуулха гэ̂эн шийдхэбэри Тель-Авивай абахадань, Аюулгүйн Советые зарлаха баатай болоһон байгаа.

Һүүлэй баримта мэдээнүүдэй еоор, булимтаран эзэмдэлгын засагаархид Иордан мүрэнэй баруун бэсын бүхы газар дайдын хахад шахуу хубиПаа арабуудые үлдэн намнаһан баина. Булимтаран эзэмдэгдэһэн бүхы газар нютагуудта 139 һуурин тосхон байгуулагдаба. Американ хэблэлэй мэдээсэлнүүдэй ёһоор, булимтаран эзэмдэгдэһэн газар нютагуудые колони болгогдодо Тель-Авив бүхы дээрээ 100 миллион шахуу доллар һомолоо. Энэ программынь бүхыдөө США-һаа ороноо мүнгэнһөө һомологдоно.

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые амгалан ёһоор, үнэн зүбөөр шийдхэхэ гэ̂эн бүхы этигэл найдалые нимэ аргаар буруу һургэхые хараалдаг Тель-Авивай яһуулганууд һүйдхэлтэ шэнжэтэй баина гэжэ Исламска конференцийн эмхинин гэшүүн-ороноуудай түлөөлэгшэ И. Умару (Нигер) онсо анхаралаа хандуулба. Израилийн булимтаралые зайсуулжа, Палестиные сүлөөлхэ эмхинин хүтэлбэри доро өөһэдын гүрэнние байгуулха гэ̂эн палестинынхидэй эрхые бэелүүлхэ эрилтэ тэрэ табиһан байна.

Булимтаран эзэмдэһэн газар нютагуудтахи хүн зоние Тель-Авивай хашажа, харшалжа байһан ушарынь һанаасмнай зобооно гэжэ Аюулгүйн Советэй заседани дээрэ тэмдэглэгдээ. Жагсаалшадые намнажа тараһан тухай, һургуулинуудые хаа-һан тухан, таарахагүй үзэл бодолтой хүнүүдые үлдэн намнаһан тухан шэнэ шэнэ мэдээсэлнүүд үдэр бүри ороно гэжэ палестин арадай үндэһэн шухала эрхэнүүдые бэелүүлхэ талаар ООН-ой комитедэй түрүүлэгшэ М. Сарр (Сенегал) мэдүүлбэ.

Израилийн бэелүүлдэг политикые Вашингтоной тусхай тушаалтадай худал хуурмагаар хорижо байһан ушарынь ехэл мэхэтэй, билдагуша, муухай байна гэжэ Палестиные сүлөөлхэ эмхинэ ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг адаглагша З. Л. Терази тэмдэглээ.

Аюулгүйн Совет энэ асуудалые зүбшөн хэлсэлгээ үргэлжэлүүлхэ.

ШАГНАЛ БАРЮУЛБА

ГАВАНА.

ХУБИТАНЬ ЕХЭ

Зураглал

Һалхинай хүсэтэйгөөр эрьен буухада, үндэрөөр ургаһан алтан шаргал таряан үдхэн. томо залааннуудаараа доро дохихо юм. Михаил Георгиевич таряан хүсэдөөр абтангүй- үлэшэнэ аа гү гээд һанаата боложо, таряан далайнгаа онгосын ябасые эжэлүүдгүй түргэдхөөдхинэ. тэнгэрийн шарай хёрхо нюдөөрөө түр зуура адаглаад абана.

Нүхэр Михайловай ингэжэ хүдэлжэ ябаһаниншье гайхалгүй. Байгша оной намарай сагай уларил уургай хүнэй абари зандал тогтуурригүй байгаа. Тиимэһээл Михаил Георгиевич байгаалийн үсэрэлые диилэхэ, илаха гэжэ тэмсэжэл хүдэлнэ. Таряа хуряалгада үнинэй хабаадалсадаг комбайнер ургуулагдаһан ургасые гээлтэ хоролтогүйгөөр, дуурһан хуряахыя түлөө хүдэлмэришэн хүнэй хэды шэнээн хүсэ шадалай, нэтэрүү ехэ ажалай гаргагдадаг' байһые мэдэдэг һэн тула оролдожол ябана.

Тэрэнэй үргэн полиёо гороолһоор ябатарнь, удын эдеэнэй саг тулажа ерэшөод байба. М. Г. Михайловай суг хүдэлдэг Константин хубүүнтээ полевой станаа ошоходонь, комбайнерууд сугланхай, шуурятай байба. Юун болоо гээшэб гэлдэнээр тэдэ хоёр нүхэдтөө дүтэлбэ. Тэндэнь иимэ юумэн болоһон байба.

Задарюун томо бэстэй шог зугаа, наада энеэдэ гаргадаг Виктор Разуваев түрүүшынгээ жэл штурвальщигаар хүдэлжэ ябаһан залуухан Вася хубүүе дахяад лэ шоглоһон байба.

— Виктор энэнэй зэргэ заахан ябадагаа мартаа гүш, юундэ Васькада баһал ороошши, —гэмсээрээ, Михаил Георгиевич Васие комбайнай хажууда абаашажа:

— Васька, шп бү муула, бидэшни мүн лэ шинии шэнээн наһандаа хүдэлжэ эхилээ һэмди. Разуваев мүн юрэ шоглоно ха юм, — гэжэ хүбүүнэй һанаае заһана.

Комбайнер ингэжэ хэлэмсээрээ, хүбүүнэй мүлшэхэн мүн дээрэ гараа таблад, барг-бараг даа гэһэн мэтээр мүрьень дүмүүхэнээр баряад. эдеэлхээе ошобо. Тиихэдэнь Вася Михаил Георгиевичые баяртай нюдөөр үдэшэжэ, сэдьхэл бодольнь номгоржо, һанаанинь амар болошоо бэлэй.

Уданшьегүй комбайнерууд ажаллахаяа гараба. Тэрэ үдэрэй хүдэлмэриин дүүрэтэр Михаил Георгиевичой үхаанда механизаторай ажал хэжэ эхилһэн сагынь һанагдаа һэн...

Наймадахи класс дүүргэһэн Миша хубүүн үетэнэйнгөө дунда набтархан, шүрдэгэршэг бэетэй бэлэй. Тэрэ техническэ мэргэжэл олгодог Куналейн училищи дүүргээд гэртээ бусаһан юм. Хубүүн түрүүшынгөө жэлдэ Охин-Булагай совхозой түрүүшүүлэй нэгэн — Дмитрий Федосеевич Михайловтай суг ажаллаһан байгаа. Тингэжэ механизаторай мэргэжэлые шудалжа захалаа һэн...

Түрэл совхоздоо хүдэлһэн хубүүн сэрэгэй албанда ошоторoо, ажалда альгаяа холоожо үрдиһэн, дүршэлтэйшье боложо шадаһан гээшэ. Механизатор мэргэжэлынь хубүүнэй танкистын албанда туһатай байгаа. Хоёр жэлэй армиин албанһаа Михаил Михайлов хүдэржэнхэй бусаа һэн. Тэрэ сагһаань хойшо арба гаран жэл үнгэршэбэ.

— Яаһаншье түргөөр саг үнгэрнэб даа. Һаял энэ Васиин шэнээн ябаа һэм, — гээд бодохо юм.

Михаил Георгиевич армиин һүүлээр техникын янза бүхэниие шудалха гэжэ бодоод, жолоошоной һургуули дүүргээ һэн. Тиигэжэ тэрэ мүнөө таряа хуряалгын үеэл комбайнда һуудаг байна. Харин бэшэ сагтань ашаанай машинада хүдэлдэг.

М. Г. Михайлов үнгэрһэн жэлнүүдэй туршада олон хубүүдые механизаторай ажалда дүршүүлһэн юм. Түрүү комбайнер эсэгынгээ дүүгэй Василий хубүүе, өөрыень һургаһан Дмитрий Федосеевич Михайловай Георгий хубүүе, бусад хэдэн залуушуудай механизатор болохо ябадалда туһалалсаһан гээшэ. Байгша оной таряа хуряалгын үедэ 1982 ондо эндэхи дунда һургуулиие дүүргэһэн Константин Разуваев нүхэн Михайловай штурвальщигаар ябажа, комбайнерай ажалай зарим тэды талатай танилсаа.

Михаил Георгиевич жэлһээ жэлдэ ажалай үндэр амжалтануудые туйладаг. Тэрэ нёдондо 8100 гаран центнер таряа сохижо, районой комбайнеруудай дунда эрхимлээ һэн. Ажалыа бүхэриг хүдэлмэришэн энэ жэлэйшье ургаса хуряалгада муу бэшэ үрэ дүн туйлаа. Нүхэр Михайлов 7283 центнер таряа сохижо, ажахынгаа механизаторнуудай дунда түрүүлжэ шадаһан байна.

Комбайнер хайшан гэжэ, яажа хүдэлхэдөө ажалдаа амжалта туйладаг гээшэб гэһэн асуудалтайгаар совхозой партикомой секретарь С. Ц. Итыгиловтэ хандахадамнай, ингэжэ хэлээ:

— Михайловуудай гэртэхиниинь үхибүүдээ ажалда дуратайгаар, бэрхээр хүмүүжүүлжэ шадаһан зон юм. Мүнөө совхоздомнай аха дүү 4 Михайловууд хүдэлнэ. Тэдэнэр бүлтада шофёроор ажаллажа байнхай. Тэлэнэй табадахинь һургуулиин һүүлээр жолоошоноор хүдэлжэ байһанаа сэрэгэй албанда абтаад байна. Михайловуудай гэртэхиниинь хонишоноор ажалладаг байһан. Харин хубүүдынь техникэдэ ехэ дуратай. Ажалша бэрхээр хүмүүжүүлэгдэһэн хүүгэдынь ямаршье һаа хүдэлмэри хэхэдээ шадамар, ургашаа һанаатай байна. Үхибүүдэйнь аха заха — Михаил Георгиевич аминды юумэндэл адлаар техникэдэ хандадаг. Тиимэл хадань тэрэнэй комбайн таряа хуряалгын үедэ удаан һаатажа, эбдержэ байдаггүй бшуу. Миин юрэ бодоод байхада шофёроор хүдэлдэг хүн бүхы һаналаа, сүлөө сагаа машинадаа хандуулдаг ха юм. Зүгөөр Михаил Георгиевич хуряалгын хүдэлмэрнин дүтэлхэтэй адли таряан далайнгаа онгосын дутуу дунданнуудые усадхажа, тэрэнээ гүйгөөшэ морин мэтээр эзһэжэрхидэг заншалтай.

М. Г. Михайловтай уулзажа танилсаһан байнабди. Тэрэ урин налгай шарайтай, огторгойн сэнхир хүхэ үнгэдэл тон адлихан сэлмэг нюдэтэй, хүдэр бата алхасатай хүн байба.

Яажа, хайшан гэжэ жэлдэ онсо шалгаран хүдэлдэг байһыень хөөрэлдөөнэй үедэ мэдэхэ гэжэ оролдоһомнай элиг ааб даа.

Михаил Георгиевич һая гушаад гараад ябана. Эгээл залуу наһанай эршын хүсэн түгэлдэр, ажалай дүршэл шадабритайшье болоһон уе саг бшуу. Эдэ бүгэдын хажуугаар эхэ, эсэгын һургаал ехэ нүлөөлнэ гээд тэмдэглэе. Үшөө тиихэдэ тус совхозой парткомой секретарь С. Ц. Итыгилов түрүү хүдэлмэришэнэйнгөө техникэдэ ехэ дуратай байһые онсолоо һэн гэжэ хэлэхэ зуураа, уншагшадай анхарал энэ һанал бодол дээрэ тусгаар хандуулхамнай.

Михайловтай хөөрэлдэжэ байхадамнай, хэдэн механизаторнууд бидэнэй хажууда ерэбэ. Таряа хуряалга тухай хөөрэлдэхэ зуураа тэдэнэр өөрэдынгөө һанамжануудые бидэнэртэй хубаалдалсаба бшуу.

Ажахы байгша ондо таряа хуряадаг 7 шэнэ комбайн абаһан байна. Теэд шэнэ техникэнь ходо эблэрдэг, һааталаг байгаа. Комбайнуудые яажа заһабарилхаб гэһэн асуудалда хоёр ондоо һанамжа оробо. Тиихэдэ М. Г. Михайлов ингэжэ хэлэһэн байна:

— Комбайнай детальнуудые тааруулжа, оромыень оложо, һайнаар хүдэлгэмөөр лэ байха. Даажа абаһан техникэеэ өөрынгөө нюдөөр хаража, дутуу дундыень усадхадагби. Тиихэдээл энэ түхэрэлгынгээ ямараар ашаглагдаха байһыень тухайлжа абанаб. Заһабаринь иимэ хүдэлмэрие оороо хэхэдээл, комбайнин найдамтай гэжэ лаб этигэдэгби.

Нүгөө ондоо хараа бодол баримталагшад ингэжэ мэдүүлээ:

— Тэрэ заһагдаха юумыень дуурһан задалалтагүй. Сагаашье гээхэш. Эбдэрһэн хүбиень һэлгээдхиэдэл, ябаха ёнотой.

Эндэ дурдагдаһан тэд ондоо хоёр һанал бодолой зүб, бүрууень ажабайдал элирүүлжэл байдаг ааб даа. Гэбэшье Михаил Георгиевичэй ажалай намтарай нэгэ нимэ талада тогтое. Тэрэ таряашан боложо хүдэлһэн сагһаа хойшо, энэ арбаад жэлэй туршада миин лэ хоёр комбайнда хүдэлөөд байна. Нёдондо абаһан таряан далайнгаа онгосоор мүнөө жэлэйнгээ ургаса хуряагаа. Харин тэрэнэй үрда тээ нүхэр Михайлов аяар найман жэлэй хүгасаада нэгэ комбайнда хүдэлһэн юм.

Механизаторнуудтай хөөрэлдөөнэй үедэ хүнэй шадабари, оролдосо бүхы юумэ шиидхэдэг гээшэ гэжэ тобшолол хэгдэг һэн.

Үнэхөөрөөшье, М. Г. Михайлов шэнги механизаторнууд лэ байгша оной таряа хуряалгые шиидхэһэн ажалай ёнотой баатарнууд болоно.

Охин-Булагай совхоз түрэндэ таряа худаллаха байгша онойнгоо түсэб гүйсэд дүүргээд, даабариһаа гадуур ороо-һо бэлэдхэлэй пунктда тушаагаа. Энэ хэрэгтэ Михаил Георгиевичой хубита ехэ гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Д-Р. ДАМБАЕВ.

УРАН ГАРТА СЛЕСАРЬ

Хүн бүхэнэй намтарта бүхы наһан соонь мартагдахаар бэшэ үйлэ хэрэг болодог гээшэ. Үйлэдбэриин нэгэдэлэй Сэлэнгын «Сельхозтехникын» слесарь Дмитрий Никитич Коломиной намтарта баһал нэгэ мартагдашагүй үдэр байһан юм. Республикынгаа Верховно Советэй Президиумэй 1981 оной октябриин 8-най Указаар тэрээндэ **«Буряадай АССР-эй хүдөө ажахын габьяата механизатор»** гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоо һэн.

— Тэрэ ушараар нүхэдэйнгөө амаршалхада, эгээлехээр баярлагша бэлэйб. Юрынгин ажалай үндэрөөр сэгиэгдээд байхада, жэгтэй омогорхолтой байһан юм.— гэжэ Дмитрий Никитич хөөрэнэ. — Тиимэ нэрэ солотой болоходоо, урданайхиһаа доогуур шанартайгаар хүдэлхэ эрхэгүй болоно ха юмши.

Слесарь Д. Н. Коломин хүдэлжэ байһан газарайнгаа захиргаанай зүгһөө оло дахин Хүндэлэлэй грамота, урмашуулгада хүртэһэн ааб даа. Ажал хүдэлмэриеэ тэрэ нинтын хэрэгтэй таарууханаар зохилдуулдаг заншалтай Тэрэ — профсоюзай эдэбхитэй, агитатор, КПССэй гишүүндэ кандидат.

Дмитрий тэбхэр арбан жэлэй урда «Сельхозтехникын» мастерскойдо хүдэлжэ эхилээ һэн. Үнгэрһэн сагай хугасаа соо слесарнин мэргэжэл гүйсэд шудалаа, хэдэг ажалдаа дурлаашье.

— Би ажалда яһала ураг-шатайгаар түбхиноө хум, — гэжэ тэрэ тэмдэглэдэг. — Эбтэй һайн коллективтэй дайралдааб. Коллективэйнгээ намайе харишалангүй, өөрын хүн шэнгөөр үгтаһандань баярлаа һэм. Ялалсаһан сагтам бүлтадаа хамһалсаха дуратай байгша бэлэй. Республикын габьяата механизатор, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто аха заха нүхэр Владимир Будажапов хододоо хажуудам байдаг байгаа. Теэд өөрөөшье хадаа бэсэ хурдагаад байдаггүй, хэрэгтэй болоһон сагта дүршэл ехэтэй мастернуудта хандадаг һэм. Бүхы юумэн гансата бүтэдэг бэшэ ха юм даа. Элдэб сагууд байһан лэ гээшэ. Гансата һайн шанартай продукци бүтэдэггүй байгаа. Горитойхон сагаа дэмы алдахашье уе байдаг лэ һэн.

Богонихон сагай туршада Дмитрий Коломин, залуу слесарь, һайнаар мэргэжэжэ шадаа юм. Эндэ онсо өөрсэ шадабаринь элитэ харагдаһан ааб даа. Уданшьегүй тэрэ ажалаа һайн мэдэхэ боложо, үйлэдбэриингөө даабари, социалис уялгануудаа дүүргэдэг болоһон юм.

Мүнөө Дмитрий Коломин Сэлэнгын «Сельхозтехникын» эрхим слесарь гэжэ тоологдоно. Ажалша, хүн зондо һайнаар хандадаг энэ нүхэртэ коллективынь дуратай.

Д. Н. Коломин үдэр бүхэндэ ажалдаа гарахадаа, түрэл болоһон цехтээ орожо, станогуудай абяа дуулахадаа шэг шарайгаа сэлмээжэ, дуратайгаар ажалаа эхилдэг. Сугтаа хүдэлдэг Геннадий Павлов, Сергей Бардымов хөөртөбө саг болзор соонь даабарияа хэнэ. Хүдөө ажахын машинануудые һайн шанартайгаар заһабарилна.

— Хэрбээ хэһэн юумэндээ дуратайгаар хандадаггүй һаа, хэдышье олон жэлдэ хүдэлхэдэ туһа болохогүй гэжэ һанагшаб. Гансал үнэнхэ зүрхэнһөө дуратай байбал, улам һайнаар хэхын түлөө шэнэ юумэ бэдэрхэеэ оролдохош, — гэжэ слесарь Коломин хөөрөө һэн.

Р. БАЛДАНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

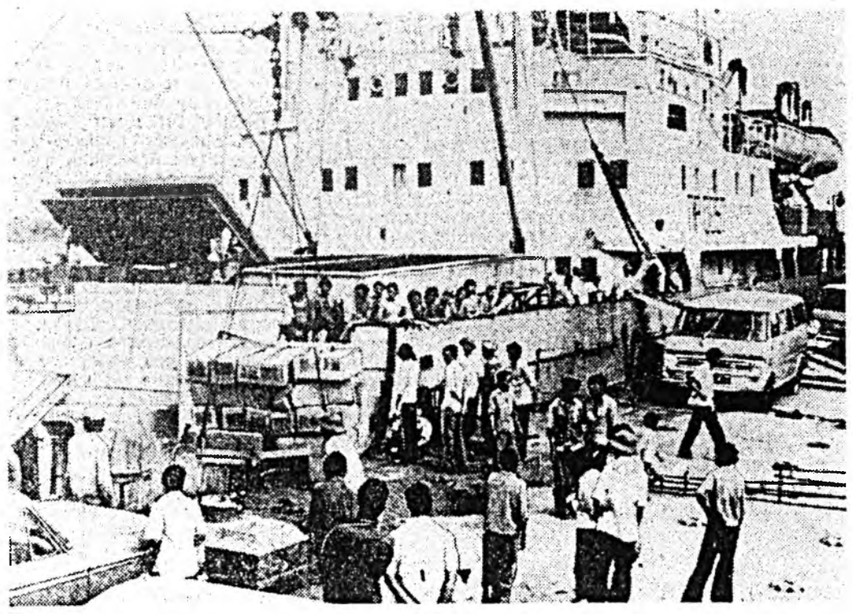

СРВ. Вьетнамай портнууд шадархи түхеэрэлгэнүүдые баридаг коллективүүд ба эндэ хүдэлжэ байһан совет мэргэжэлтэд СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойн үндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсон, Хайфонско портые үргэдэхэын тула ажалай эршэ үдэр бүри шангадхана. Эиээнэй ашаар барилгада шэнэ түрүү онол арга нэбтэрүүлхэ талаар урагшаа горитойхон алхам хэгдэнэ, ажалай бүтээсэ эрид дээшэлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Молодежный» гэжэ совет судна Хайфонско портдо.

ВНА—ТАСС-ай фотохронико.

Социалис ороннуудаар

ГДР-эй ТҮМЭР ЗАМШАДАЙ УЯЛГАНУУД

БЕРЛИН. Жэлэй дүүрэтэр ГДР-эй эгээл томо портнуудай нэгэн Ростоһоо булад замаар ороной алдэб районуудта 12 миллион тонно ашаан зөөгдэхөөр хараалагданхай. Энэнь нёдондо жэлэйхиһээ 1 миллион тонноор ехэ болоно. Ростоской портын хүсэ шадал саг үргэлжэ ургана. 1985 ондо эндэ 23 миллионһоо дээшэ тонно ашаа уугтан абадаг, ябуулдаг болохо юм. Энэнэй тулада түмэр замшад ашаа тургөөр зөөлгые хангаха талаар шэнэ хүсэлэл оролдолгонуудые гаргаха зэргэтэй болоно.

Энэ зорилгые шиидхэхын тулада составуудэй ашаа тээхэ арга боломжые дээшэлүүлхэ, нэгэ янзын ачаатай составуудые бүридхэхэ хэрэгтэй болоно.

Зургаан голтой 25 вагонһоо бүридэһэн ехэ ашаанай составые һаяхан ябуулжа туршаһан байна. Нимэ поездануудые бүридхэхэдэ, ашаа зөөхэ рейснүүдые хороожо болохо гэжэ түмэр замшад тооложо гаргаа.

«ТАТРЫН» ШЭНЭ БҮТЭЭЛНҮҮД

ПРАГА. Эндэхи «ЧКД-Татра» заводой коллектив ехэ багтаасатай шэнэ түхэлэй трамвайнуудые бүтээжэ эхилэхэй. Транспортын энэ хэрэгсэл совет захилшадай хүсэһэнэй ёһоор бүтээгдэнэ, томо хото городуудта холын замуудта хэрэглэгдэхээр хараалагдана.

«КТ-8» гэжэ нэрлэгдэһэн шэнэ трамвай гурбан секциһээ бүридэһэн ута вагон болоно. Тэрэнэй салондо 300 гаран пассажир орохо юм. Хэрэгтэй болоо һаань, хоёр вагон холбожо болохо. Техникын бүхы шэнэ түйлалтанууд «КТ-8» түхэлэй трамвай бүтээлгэдэ хэрэглэгдэнэ. Салонние бүри тааруу зохид болгохоор хараалагдана.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН КООПЕРАЦИИН ХҮГЖЭЛТЭ

БУДАПЕШТ. Венгриин хүдөө нютагуудта «үйлэдбэриин системэ» гэһэн ойлгомжо госхоз гү, али кооператив мэтэ даганги болохой. Һүүлэй арбан жэл соо Венгриин Арадай Республикада хүдөө ажахын үйлэдбэри 60 шахуу процентээр ургаһан байна.

Мүнөө үедэ ороной бүхы таряалангай хахадһаа ехэ хубиинь үйлэдбэриин системэнүүдтэ хабаатай юм. Тэдэнэр шэнииеэ, кукуруза, наран сэсэг, саахарай свекло тарижа ургуулха талаар һайн дүнгүүдые туйлаа.

Мал ажалдашье бага бэшэ дүнгүүд туйлагдаа. Жэшээнь, үйлэдбэриин системэнүүдэй оршон байһан жэлнүүдтэ һү һаали 12 процентээр дээшэлһэн, үхэрэй мяха үйлэдбэрилгэ 20 процентээр ехэ болоһон байна. Энэнь орон доторхи дундуур дүнгүүдһээ ехэ болоно.

МУЗЕЙН ОЙН БАЯР

УЛААН-БААТАР. Монголой Арадай Республикын эрдэм шэнжэлгын болон соёл гэгээрэлэй эгээл үнинэй эмхи зургаан болоһон Монголой революциин музей 51 жэлэйнгээ ойе тэмдэглэбэ. Ороной залуушуулай болон бүхы ажалшадай суртал болой-политическэ хүмүүжүүлгын мэдээжэ түб болоһон тус музей партиин политикые, социализм байгуулха талаар республикын туйлаһан амжалтануудые, монголба совет арадуудай эбдэршэгүй хани барисаа ба харилсаа холбооё идхан дэлгэрүүлдэг юм.

(ТАСС).

МИИМЭ АРАД БИЙ ЮМ!

(ГОСПОДИН ИСИМАЦУДА ҮГТЭҺЭН ХАРЮУ)

Нёдондо зун «Известия» газетын июлин 23-най номерто «Токиоһоо ерэһэн бэшэг» гэһэн нинтэ гаршаг доро «Альга ташалган доро хардалга» гэһэн Ю. Бандурын корреспонденци толилогдоо һэн.

Тэрээн соо һүүлэй үедэ Япондо дэлгэржэ эхилһэн «түүхын шэнжэлгэнүүд» тухай бэшэгдээ. Тиимэрхүү удхатай 70-аад номуудай тоодо Синтаро Исимацу гэгшын «зохёол» ороо һэн.

Юун тухай автор бэшэдэг юм ааб гэбэл, иимэ байна. Жэшээнь, татар-монгол эзэмдэгшэдтэй ород арадай эсэргүүсэлтын тэмсэлые агресси гэжэ убайгүйгөөр энэ «эрдэмтэ» нэрлэнхэй. Хаанта засаг болон социалис гүрэнэй, Россин импери болон Советскэ Союзай хоорондо ямаршье илгаагүй гэжэ тобшолол хэнхэй. Агууехэ Октябриин социалис революциешье, «Эб найрамдал тухай декредыешье», Совет засагай түрүүшын үдэрһөө энхэ тайбан байдалай түлөө, эзэмдэлгын дайнуудые саран зайсуулхын түлөө Совет ороной тэмсэлые энэ помнолию огто мартажархинхай. Үшөө энэнь багадаад, дэлхэй дээрэ зонхилхын түлөө 5—10 миллион японтоние Советскэ Союз үрэбхихөөр бэлэн гэжэ номой автор уншагшадаа этигүүлхые һэдэнэ. Оросууд доро ороһон Казаниин хаанта засаг түрын хуби заяае дабтахагүйн тула Япондо өөрын ядерна зэбсэг хэрэгтэй гэжэ эсэстэнь Исимацу «шухала» тобшолол хэбэ. Олон табые шашахын орондо энэ бодомжоёо абаһаар элирүүлхээ яагаа гээшэб? Барһан эшэмхэй байгаа гээшэ гэбэ даа.

Зүгөөр Советскэ Союзые хардаха зуураа Исимацугай найруулһан үшөө нэгэ баталамжань намайе иланганяа зэбүүрхүүлээ. Тодорхойлбол, Советскэ Союзда бүхы буряадуud үни заяанда толгой тоолон хюдуулаанхай гэжэ тэрэ «буудажархёо». Энэн тухай уншаһаар господин Исимацуда харюу бэшэхэ гэжэ шиидээ һэм. Тиихын тула Октябриин революциин һүүлээр буряад арадай хүгжэлтын замые харуулһан манай эрдэмтэдэй номуудые үшөө дахин шудалааб. Интернациональна ба патриотическа хүмүүжүүлгэдэ зорюулагдаһан КПСС-эй Буряадай обкомой байгша оной май һарада болоһон пленумэй материалнууд намда ехэ туһа хүргэбэ. Партиин обкомой секретарь нүхэр А. А. Бадиевай элидхэл соо, бусад нүхэдэй үгэнүүд соо С. Исимацугай худал хуурмаг баталамжа тухай хэлэгдэжэ, тэрээндэнь түгэс дүүрэн харюу үгтөө һэн.

Ерэхэ жэлдэ түрэл республикынгаа байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойе тэмдэглэхээе байнабди. Совет засагай жэлнүүдтэ республикын промышленна үйлэдбэриин хэмжээн үзэгдөөгүй түргэнөөр ургаа. Буряад ороной предприятинуудта бүтээгдэһэн продукци ороноймнай олохон хизаар, областьнуудта, хари гүрэнүүдтэшье мүнөө эльгээгдэнэ.

Буряад арадай соёлой туйлалтанууд мүн лэ мэдээжэ. Академическэ хоёр театртай болообди. Л. Линховоин, Л. Сахьянова, К. Базарсадаев, Д. Дашиев, Ч. Шанюшкина тухай һураг суу Япон хүрэтэршье тараһан байха. Шэнэ уран зохёол, уран зураг мүндэлөө. Республикын 4 дээдэ һургуулинуудта олон мянган студентнүүд, тэрэ тоодо буряадуud һурадаг.

Буряад арадай түлөөлэгшэд СССР-эй, РСФСР-эй Верховно Советүүдтэ һүнгаг-дажа, гүрэн түрын асуудалнуудые шиидхэлсэнэ гээшэ. Республикын партийна, совет, ажахын органуудта адли тэгшэ эрхэтэйгээр ородууд, буряадуud болон бусад үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд хүдэлдэг байна.

Эсэгэ ороное хамгаалгын Агууехэ дайнда Буряад ороной 120 мянган хүн мордожо, тэдэнэй 40 мянган хүнинь бусаагүй һэн. Республикаһаа Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн 36 хүнэй 8-ниинь буряадуud болоно.

Мүнөөшье үедэ Буряад ороной ажалшад габшагай ажалай үльгэр жэшээнүүдые харуулна. Байгал-Амарай түмэр замай барилга дээрэ 60 наци болон үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд, тэрэ тоодо буряадуud, хабаадана.

Техническэ орёо мэргэжэлнүүдые гүйсэд шудалжа, угай малшадай хүбүүд, басагад арадай ажахын бүхы һалбаринуудта ажаллана. Буряадай эрдэмтэдэй туйлалтанууд уласхоорондын оршомдошье мэдээжэ болонхой. Манай эрдэмтэдэй байгуулһан полимернүүдые Япондошье мэдэхэ байха.

Эдэ бүхы амжалтанууд нэн түрүүн агууехэ ород арадай туһаламжаар туйлагдаа гэжэ онсолон тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Саашадаашье ород арадтай, оронойнгоо бусад арадуудтай аха дүү ёһоор харилсажа, Буряад оромнай хүгжэлтын шэнэ шатануудта гараха.

Буряад арадай эрхэ сүлөөтэ хүгжэлтые гэршэлһэн эдэ жэшээнүүдые дурдаад байхадаа, буряадуудай «хюдуулһан тухай» мэдээсэл господин Исимацу хаанаһаа дуулаа гээшэб гэжэ һуралтай. Энэнние элирүүлхын тула тэрэнние хэд шагнажа, тинтэрээ альга ташааб гэжэ хараад үзэе. Сэрэгэй захиргаанай толгойлогшо байһан, мүнөө парламентын депутат Эдэлин, полициин захиргаанай генеральна инспектор Хатано, баруунай хархис шэглэлтэй партиин ударидагша Кодама гэгшэд түлөөлэгшэд, тэрэ тоодо буряадуud, хабаадана.

Техническэ орёо мэргэжэлнүүдые гүйсэд шудалжа, угай малшадай хүбүүд, басагад арадай ажахын бүхы һалбаринуудта ажаллана. Буряадай эрдэмтэдэй туйлалтанууд уласхоорондын оршомдошье мэдээжэ болонхой. Манай эрдэмтэдэй байгуулһан полимернүүдые Япондошье мэдэхэ байха.

Эдэ бүхы амжалтанууд нэн түрүүн агууехэ ород арадай туһаламжаар туйлагдаа гэжэ онсолон тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Саашадаашье ород арадтай, оронойнгоо бусад арадуудтай аха дүү ёһоор харилсажа, Буряад оромнай хүгжэлтын шэнэ шатануудта гараха.

Буряад арадай эрхэ сүлөөтэ хүгжэлтые гэршэлһэн эдэ жэшээнүүдые дурдаад байхадаа, буряадуудай «хюдуулһан тухай» мэдээсэл господин Исимацу хаанаһаа дуулаа гээшэб гэжэ һуралтай. Энэнние элирүүлхын тула тэрэнние хэд шагнажа, тинтэрээ альга ташааб гэжэ хараад үзэе. Сэрэгэй захиргаанай толгойлогшо байһан, мүнөө парламентын депутат Эдэлин, полициин захиргаанай генеральна инспектор Хатано, баруунай хархис шэглэлтэй партиин ударидагша Кодама гэгшэд болоно. Тиихэдэ «Кокусикан» гэжэ университедэй ректор Окуна гэгшэ байлсаа. Энэ университедэй студентнүүдтэ заахадаа, «Ураал хүрэтэрхи Япондо» мүнөөшье болотор соло дуудаһан зандаа.

Худал хуурмаг мэдээсэлнүүдээр Исимацу эгшые «тэжэдэг» хүнүүд эдэл даа. Тэдэнэй «дуунууд» бүри гражданд дайнай үеһөө бидэндэ мэдээжэ. Эгээл тиихэдэ Нараи уласһаа морилһон эзэмдэгшэд атаман Семеновой хархис дээрмэдэгшэдые тухиржа, Нинтэ Монгол улас гэжэ гоёогоод, одоол тэрэ «Ураал хүрэтэрхи Япон» гээшые тогтоохо гэжэ һанаашалаа ха юм. Исимацуда альга ташаһан хүнүүд тухай уншахадаа, мүнөөшье болотор Сибириин нэлэнхы уужам дайдые хаража зүүдэлһэн хүнүүд Японой засагаархидай дунда байһан зандаа гэжэ ойлгоо һэм. Харин Исимацу тэдэнэй тэжээһэн хаб нохой болоно ха юм.

Буряадуудай үндэһөөрөө үгы болоһон тухай «үмхэ хилээмэнэй түлөө» худалаар хусаһан Исимацуда бэшэг бэшэхэдээ, совет арадуудай эб нэгэн бүлэ соо буряад арадай туйлаһан толотомо амжалтанууд тухай үнэн зүрхэнһөө омогорхон дурдаа һэм.

Үнгэрэгшэ намар Москваһаа намда бэшэг ерээ, «Известия» газетын редакторай орлогшо, ««Альга ташалган доро хардалга» гэһэн корреспонденциин автор Ю. Бандура ингэжэ бэшэв:

«Хүндэтэ Иннокентий Матвеевич!

Танай патриотизмын үндэр мэдэрэлээр нэбтэрһэн бэшэгые сэдьхэлээ ехэтэ хүдэлгэн уншабаб. Тодорхой баримтануудта үндэһэлэн Исимацу мэтын хардагшадай болон тэрээндэл адли, манай Эхэ орондо дурагүй бусадай хуурмаг мэдээнүүдэй удхань тэрээн соо балшыса элирүүлэгдэнэ.

Танай бэшэгые Япондо «Известиин» корреспондент байһан нүхэр К. Ф. Рашидовта эльгээжэ, адресаарнь дамжуулхые гуйгаабди.

Үнэн зүрхэнһөө Танине хүндэлэгшэ Ю. Бандура:

1982 оной сентябриин 15».

Энэ мэдээсэл абахадаа, ССР Союзай болон манай республикын байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойн баярай һайндэрнүүдэй урда тээ худал хуурмагаар хоол залгагша Исимацула ёһотой харюу үгтэбэ гэжэ ойлгоод, коммунистын уялга дүүргэһэн дээрэ тоолоо һэм.

Н. ТУМАНОВ,
1930 онһоо КПСС-эй гэшүүн.

Монгол һайхан ороондо

«ЭРДЭНЭТЫН» АЖАЛАЙ ВАХТА

СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан бүгэдэ арадай социалис мүрысөөн аха дүү Монголдо «Хани барисаанай вахта» гэһэн уряа доро дэлгэрэнхэй. Советүүдэй ороной гайхамшагта ойн баярай хүндэлэлдэ абтаһан нэмэлтэ уялганууд тухай, мүрысөөнэй үедэ ажалша элдэб коллективүүдэй туйлаһан гайхамшагта амжалтанууд тухай һайн һайхан мэдээнүүд республикын заха булангуудһаа үдэр бүри абтана. Монгол-совет хамтын промышленна предприятинууд болон нэгэдэлнүүдэй интернациональна коллективүүд мүрысөөнэй манлайда дабшана. Тэдэнэй дунда ороной национальна индустриин түрүү предприяти—ашагта малтамал шанаржуулгын «Эрдэнэт» комбинат оролсоно.

Жэлэй дүүрэтэр предприятие проектээр хараалагдаһан хүсэндэнь хүргэхэ гэһэн шухала зорилго шиидхэлгэдэ комбинадай үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудай жэгдэ һайн ажал, элдэб. албаная гурим жүрамтай хүдэлмэри шэглүүлэгдэнэ. Бүхы коллективэй хамтын амжалта туйлахадань, хүдэлмэришэн бүхэн туһа нэмэри хэхые эрмэлзэнэ гээд уурхайн, шанаржуулгын фабрикын, горнотехнологическа түхеэрэлгын цехэй, комбинадай бусад гол цехүүдэй хүдэлмэри дээрэнээ элэр харагдана.

СССР-эй мүндэлһэн үдэрые ажалай үндэр амжалтануудаар үгтаха гэһэн Москвагай ажалшадай үүсхэлые орон доторoо түрүүлэн дэмжээд, «СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлдэ—60 габшагай недели» гэһэн уряа доро комбинадай хүдэлмэришэд ойн баярай вахтада жагсаа һэн. Комоннадай бүхы цехүүд социалис мүрысөөндэ хабаадана, — гээд комбинадай нэгэдэмэл парткомой секретарь Ж. Бямба хөөрэнэ, — Тэрэнэй дүнгүүдые согсолхын тула «Эрдэнэдтэ» штаб байгуулагданхай. Цехүүд болон бригадануудта гаргагдадаг «суранзануудта» ба «ажалай элидхэлнүүдтэ», социалис мүрысөөнэй тусхай стендүүдтэ габшагай хүдэлмэриин ябаса долоон хоног бүри харуулагдадаг юм. Баярай суглааануудта, ажалай алдар солын үдэшэнүүдтэ, түрүүшүүлэй болон үйлэдбэриин шэнэ юумэ үүсхэгшэдэй следуудта эрхим коллективүүдэй амжалтанууд тэмдэглэгдэдэг.

— «Ехэ ойн баярые ехэ хэрэгүүдээр үгтая!» гэжэ «Эрдэнэтын» коллективүүд шиидээд, СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо ажалай бэлэг бэлдэжэ эхилээ һэн. Тиин тэдэнэр хэлэһэн үгэдөө хүрэмөөр хүдэлнэ, — гэжэ предприятиин генеральна директор Р. Н. Семигин хэлэнэ. —Комбинадай хүдэлмэришэд арга боломжонуудаа тодорхойгоор зүбшэн хэлсэжэ, нөөсэнүүдые элирүүлэд, мүнөө жэлдэ түсэбүүдые гадуур 3000 тонно зэдэй холисо, горитой хэмжээнэй молибденэй холисо үйлэдбэрилхэ гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн уялга нэмэжэ абаһан юм.

Тэрээнһээ гадна, СССР-эй ойн баярые нэрэтэй солотойгоор үгтахын түлөө социалис мүрысөөнүүдтэ оролсожо, үйлэдбэриин нэмэлтэ зорилгонуудые бэелүүлхээр урналаад, Советскэ Союзда зорюулан продукци үйлэдбэрилдэг ороной бүхы предприятинууд ба ажахын эмхинүүдтэ тэдэнэр хандаа юм.

— Манай коллективэй социалис уялганууд олон, хубиһаа бүридэнэ, — гэжэ директор хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ. — Залуу халаанние һурган хүмүүжүүлхэ хүдэлөөе улам үргэдхэхэ гээшэ шухала зорилгонуудай нэгэниинь болоно. Залуу монгол хүдэлмэришэдтэй совет хүдэлмэришэдэй, инженернүүд болон технигүүдэй суглаа ажалладаг, баян дүй дүршэлөө тэдэнэртэ дамжуулдаг байнаинь түгэс шадабритай национальна мэргэжэлтэдые бэлдэхэдэнь үндэр дүнгүүдые үгнэ. Мүнөө энэ хүдэлөөндэ 2,5 мянга шахуу хүнэй хабаадаһаниинь дэмы бэшэ. Һурган хүмүүжүүлэгшэдэй 40 шахуу процентын совет мэргэжэлтэдэй шабинар бологшо монгол хүдэлмэришэдэй байнаниинь һайшаалтай. Тэдэнэр гансал габшагай ажалай үльгэр жэшээ харуулдаг бэшэ, харин эрдэм мэдэсэеэ нютагаингаа зондо дамжуулдаг юм.

Һурган хүмүүжүүлэгшэд комоннадай хүндэтэй хүнүүд болоно. Олон мянган хүн зонтой интернациональна коллективэй бүхы гэшүүдтэ зэргэшэн ябадаг байна. Хүдэлмэришэд-һурган хүмүүжүүлэгшэдэй дүрэ зурагууд ашагта малтамал шанаржуулгын комбинадай захиргаанай байшангай үүдэнэй дэргэдэхи Хүндэлэлэй самбарта бэхилэ